॥ श्री ॥

देवसिराइ प्रतिक्रमण सुत्र.

કેટલીએક આવશ્યકયોગી બાબતો સહિત
જૈન બાળકોને ભણવા સારૂ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. કેશવલાલ સવાઈભાઈ.

રાઅહોર બહાદુરવાળા.
ઠે. હીચીરોડની સડકપર-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી.-પ્રત ૨૦૦૦

અમદાવાદમાં.
ધી રત્નસાગર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. અમરતલાલ જેશીંગભાઈએ છાપ્યું.

સંવત ૧૯૬૯ સને ૧૯૧૩

કિંમત રૂ. ૦-૪-૦

॥ श्री ॥

वसिराइप्रतिक्रमण सूत्र.

કેટલીએક અવશ્યપયોગી બાબતો સહિત
જૈન બાળકોને ભણવા સારૂ.

છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. કેશવલાલ સવાઈભાઈ.
સમશેર બહાદુરવાળા.
ઠે. રીચીરોડની સડકપર-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી.-પ્રત ૧૦૦૦

અમદાવાદમાં.
ધી રત્નસાગર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. અમરતલાલ જેશીંગભાઇએ છાપ્યું.

સંવત ૧૯૬૯ સને ૧૯૧૩

કિંમત રૂ. ૦-૪-૦

अनुक्रमणिका.

॥ अथ ॥

देवासेराइ प्रतिक्रमण

सूत्र.

---

१ ॥ अथ नवकार पंच मंगल ॥

નમો અરિહંતાણં ॥ ૧ ॥
નમો સિદ્ધાણં ॥ ૨ ॥
નમો આયરિયાણં ॥ ૩ ॥
નમો ઉવજ્ઝાયાણં ॥ ૪ ॥
નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ॥ ૫ ॥
એસો પંચ નમુક્કારો ॥ ૬ ॥
સવ્વ પાવ પ્પણાસણો ॥ ૭ ॥
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ ૮ ॥
પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥ ૧ ॥

२ ॥ अथ पंचिंदिअ ॥

પંચિંદિઅ સંવરણો ॥
તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિ ધરો ॥
ચઉવિહ કસાય મુક્કો ॥
ઇઅ અઠ્ઠારસ ગુણેહિં સંજુત્તો ॥

પંચ મહવ્વય જુત્તો ॥
પંચ વિહાયાર પાલણ સમથ્થો ॥
પંચ સમિઓ તિ ગુત્તો ॥
છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્જ ॥ ૨ ॥ ઇતિ ॥ ૨ ॥

३ ॥ अथ खमासमण ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥
જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥
મથ્થએણ વંદામિ ॥ ઇતિ ॥ ૩ ॥

४ ॥ अथ सुगुरुने शाता सुखपृछा ॥

ઇચ્છકાર સુહરાઇ સુહદેવસી ॥
સુખ તપ શરીર નિરાબાધ ॥
સુખ સંજમ જાત્રા નિર્વહો છોજી ॥
સ્વામી શાતા છેજી ॥ ભાત પાણીનો
લાભ દેજોજી ॥ ઇતિ ॥ ૪ ॥

५ ॥ अथ इरियावहियं ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥
ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ॥
ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥
ઇરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ ॥ ૨ ॥
ગમણાગમણે ॥ ૩ ॥
પાણક્કમણે બીયક્કમણે હરિયક્કમણે ॥
ઓસા ઉત્તિંગ પણગદગ ॥

મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે ॥ ૪ ॥
જે મે જીવા વિરાહિયા ॥ ૫ ॥
એગિંદિયા બેઇંદિયા ॥
તેઇંદિયા ચઉરિંદિયા પંચિંદિયા ॥ ૬ ॥
અભિહયા વત્તિયા લેસિયા ॥
સંઘાઇયા સંઘટ્ટિયા પરિયાવિયા ॥
કિલામિયા ઉદ્દવિયા ॥
ઠાણાઓઠાણં સંકામિયા ॥
જીવિયાઓ વવરોવિયા ॥
તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૫ ॥

૬ ॥ अथ तस्स उत्तरी ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં ॥
પાયચ્છિત્ત કરણેણં ॥ વિસોહી કરણેણં ॥
વિસલ્લી કરણેણં ॥
પાવાણં કમ્માણં ॥ નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ॥
ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૬ ॥

૭ ॥ अथ अन्नत्थ उससिएणं ॥

અન્નથ્થ ઉસસિએણં નીસસિએણં ॥
ખાસિએણં છીએણં જંભાઇએણં ॥
ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં ॥
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥
સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં ॥

સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં ॥
સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥
એવ માઇએહિં આગારેહિં ॥
અભગ્ગો અવિરાહિઓ ॥
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
જાવ અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥ ૪ ॥
તાવકાયં ઠાણેણું મોણેણું ॥
ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥૫॥ ઇતિ ॥ ૭ ॥

૮ ॥ અથ લોગસ્સ ॥

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥
ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥
ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસભ મજિઅં ચ વંદે ॥
સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇંચ ॥
પઉમપ્પહં સુપાસં ॥
જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં ॥
સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
વિમલ મણંતં ચ જિણં ॥
ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥

કુંથુ અરં ચ મલ્લિં ॥
વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ જિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિ ॥
પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
એવં મએ અભિથુઆ ॥
વિહુય રય મલા પહીણ જરમરણા ॥
ચઉવીસંપિ જિણવરા ॥
તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥
જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥
સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥
આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા ॥
સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥
સવ્વલોએ૦ ॥ ઇતિ ॥ ૮ ॥

૯ ॥ अथ सामायिकनुं प[illegible]क्काण ॥

કરેમિ ભંતે સામાઇયં
સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ ॥
જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ ॥

દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ॥
ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે ॥
પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ ॥
અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ઇતિ ॥ ૯ ॥

१० ॥ अथ सामायिक पारवानुं ॥

સામાઇય વયજુત્તો ॥
જાવ મણે હોઇ નિયમ સંજુત્તો ॥
છિન્નઇ અસુહં કમ્મં ॥
સામાઇઅ જત્તિઆ વારા ॥ ૧ ॥
સામાઇઅંમિ ઉ કએ ॥
સમણો ઇવ સાવઓ હવઇ જમ્હા ॥
એએણં કારણેણં ॥
બહુસો સામાઇઅં કુજ્જા ॥ ૨ ॥

સામાયિક વિધિ લીધું, વિધે પારિઉં, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાયેં કરી તસ્સ મિચ્છામિ દૂક્કડં. દસ મનના, દસ વચનના, બાર કાયાના, એવં બત્રીસ દોષ માંહે જે કોઇ દોષ લાગ્યો હોય, તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામી દુક્કડં ॥ ૧૦ ॥

११ ॥ अथ जगचिंतामणि

॥ चैत्यवंदन ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥
ચૈત્યવંદન કરૂં ॥ ઇચ્છં ॥
જગચિંતામણિ જગનાહ ॥
જગ ગુરૂ જગ રખ્ખણ ॥
જગ બંધવ જગ સથ્થવાહ ॥
જગ ભાવ વિઅખ્ખણ ॥
અઠ્ઠાવય સંઠવિઅ ॥
રૂવ કમ્મઠ્ઠ વિણાસણ ॥
ચઉવિસંપિ જિણવર ॥
જયંતુ અપ્પડિહય સાસણ ॥ ૧ ॥
કમ્મભૂમિહિં કમ્મભૂમિહિં ॥
પઢમ સંઘયણિ ॥
ઉક્કોસય સત્તરિસય ॥
જિણવરાણ વિહરંત લબ્ભઇ ॥
નવકોડિહિં કેવલિણ ॥
કોડિ સહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઇ ॥
સંપઇ જિણવર વીસમુણિ ॥
બિહું કોડિહિં વરનાણ ॥
સમણહ કોડિ સહસ દુઅ ॥
થુણિજ્જિઅ નિચ્ચ વિહાણિ ॥ ૨ ॥

જયઉ સામી જયઉ સામી ॥
રિસહ સંત્તુંજિ ॥ ઉજ્જિંત પહુ નેમિ જિણુ ॥
જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણુ ॥
ભરૂઅચ્છહિં મુણિસુવ્વયં ॥
મુહરિપાસ દુહ દુરિઅખંડણુ ॥
અવર વિદેહિં તિથ્થયરા ॥
ચિહું દિસિ વિદિસિ જિં કેવિ ॥
તીઆણાગય સંપઇઅ ॥
વંદૂ જિણુ સવ્વેવિ ॥ ૩ ॥
સત્તાણુવઇ સહસ્સા ॥
લખ્ખા છપ્પન્ન અટ્ઠકોડીઓ ॥
બત્તીસ બાસિઆઇં ॥
તિઅલોએ ચેઇએ વંદે ॥ ૪ ॥
પનરસ કોડિ સયાઇં ॥
કોડિ બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના ॥
છત્તીસ સહસ અસિઆઇં ॥
સાસયબિંબાઇં પણમામિ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧૧ ॥

૧૨ ॥ અ॰ जाकिंचि ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં ॥
સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥
જાઇં જિણુ બિંબાઇં ॥
તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ ॥ ઇતિ ॥ ૧૨ ॥

१३ ॥ अथ नमुथ्थुणं वा शक्रस्तव ॥

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥
આઇગરાણં તિથ્થયરાણં ॥
સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥
પુરિસુત્તમાણં પુરિસસીહાણં ॥
પુરિસવર પુંડરીઆણં ॥
પુરિસવર ગંધહથ્થીણં ॥ ૩ ॥
લોગુત્તમાણં લોગનાહાણં ॥
લોગહિઆણં લોગપઇવાણં ॥
લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥
અભયદયાણં ચખ્ખુદયાણં ॥
મગ્ગદયાણં સરણદયાણં ॥
બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥
ધમ્મદયાણં ધમ્મદેસિઆણં ॥
ધમ્મનાયગાણં ધમ્મસારહીણં ॥
ધમ્મ વર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥
અપ્પડિહય વર નાણં દંસણ ધરાણં ॥
વિઅટ્ટ છઉમાણં ॥ ૭ ॥
જિણાણં જાવયાણં ॥
તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધાણં બોહયાણં ॥
મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥
સવ્વન્નુણં સવ્વ દરિસીણં ॥

સિવ મયલ મરૂઅ મણંત મખ્ખય ॥
મવ્વાબાહ મપુણરાવિત્તિ ॥
સિદ્ધિ ગઇ નામ ધેયં ॥
ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિણાણં ॥
જિઅ-ભયાણં ॥ ૯ ॥
જેઅ અઇઆ સિદ્ધા ॥
જેઅ ભવિસ્સંતિ ણાગએ કાલે ॥
સંપઇઅ વટ્ટમાણા ॥
સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥ ૧૩ ॥

૧૪ ॥ अथ जावंति चेइआइं ॥

જાવંતિ ચેઇઆઇં ॥
ઉદ્દે અ અહે અ તિરિ અ લોએ અ ॥
સવ્વાઇ તાઇ વંદે ॥
ઇહ સંતો તથ્થ સંતાઇ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૧૪ ॥

૧૫ ॥ अथ जावंत केविसाहु ॥

જાવંત કેવિસાહુ ॥
ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥
સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥
તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૧૫

૧૬ ॥ अथ नमस्कार ॥

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય ॥
સર્વ સાધુભ્યઃ ॥ ઇતિ ॥ ૧૬ ॥

૧૭ ॥ अथ उपसर्गहर स्तवन ॥

ઉવસગ્ગહરં પાસં ॥
પાસં વંદામિ કમ્મઘણ મુક્કં ॥
વિસહર વિસ નિન્નાસં ॥
મંગલ કલ્લાણ આવાસં ॥ ૧ ॥
વિસહર ફુલિંગ મંતં ॥
કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ ॥
તસ્સ ગહ રોગમારી ॥
દુટ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥
ચિટ્ઠઉ દુરે મંતો ॥
તુજ્જ પણામોવિ બહુ ફલો હોઇ ॥
નર તરિએસુ વિ જીવા ॥
પાવંતિ ન દુક્ખ દોગચ્ચં ॥ ૩ ॥
તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે
ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભહિએ
પાવંતિ અવિગ્ઘેણં ॥
જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥
ઇઅ સંથુઓ મહાયસ ॥
ભત્તિબ્ભર નિબ્ભરેણ હિઅએણ ॥
તા દેવ દિજ્જ બોહિ ॥
ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧૭॥

૧૭ ॥ अथ जयवीयराय ॥

જય વીઅરાય જગગુરૂ ॥
હોઉ મંમ તુહ પભાવઓ ભયવં ॥
ભવ નિવ્વેઓ મગ્ગા ॥
ણુસારિઆ ઇટ્ઠ ફલસિદ્ધિ ॥ ૧ ॥
લોગ વિરૂદ્ધચ્ચાઓ ॥
ગુરૂજણ પૂઆ પરથ્થ કરણંચ ॥
સુહ ગુરૂ જોગો તવ્વય ॥
ણ સેવણા આભવ મખંડા ॥ ૨ ॥
વારિજ્જઇ જઇવિ નિઆ ॥
ણ બંધણં વીઅરાય તુહ સમએ ॥
તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥
ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥
દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ ॥
સમાહિ મરણં ચ બોહિલાભો અ ॥
સંપજ્જઓ મહ એઅં ॥
તુહ નાહ પણામ કરણેણં ॥ ૪ ॥
સર્વ મંગલ માંગલ્ય ॥
સર્વ કલ્યાણ કારણં ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં ॥
જૈનં જયતિ શાસનં ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧૮ ॥

१९ ॥ अथ अरिहंत चेइआणं ॥

અરિહંત ચેઇઆણં ॥
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
વંદણ વત્તિઆએ પૂઅણ વત્તિઆએ ॥
સક્કાર વત્તિઆએ સમ્માણ વત્તિઆએ ॥
બોહિલાભ વત્તિઆએ ॥
નિરૂવસ્સગ્ગ વિત્તિઆએ ॥ ૨ ॥
સદ્ધાએ મેહાએ ધીઇએ ॥
ધારણાએ અણુપ્પેહાએ ॥
વડ્ઢમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥
અન્નત્થ૦ ॥ ૧૯ ॥

२० ॥ अथ कल्लाणकंदनी स्तुति ॥

કલ્લાણ કંદં પઢમં જિણંદં ॥
સંતિ તઓ નેમિજિણંદં મુણિંદં ॥
પાસં પયાસં સુગણિક્કઠાણં ॥
ભત્તીઇ વંદે સિરિ વદ્ધમાણં ॥ ૧ ॥
અપાર સંસાર સમુદ્દપારં ॥
પત્તા સિવં દિંતુ સુઇક્કસારં ॥
સવ્વે જિણંદા સુરવિંદ વંદા ॥
કલ્લાણ વલ્લીણ વિસાલ કંદા ॥ ૨ ॥
નિવ્વાણ મગ્ગે વર જાણ કપ્પં ॥

પણાસિયા સેસ કુવાઇ દપ્પં ॥
મયં જિણાણું સરણું બુહાણું ॥
નમામિ નિચ્ચં તિજગપ્પહાણું ॥ ૩ ॥
કુંદિંદુ ગોખ્ખીર તુસાર વન્ના ॥
સરોજ હથ્થા કમલે નિસન્ના ॥
વાએસિરી પુથ્થય વગ્ગહથ્થા ॥
સુહાય સા અમ્હ સયા પસથ્થા ॥૪॥ઇતિ ॥૨૦॥

२१ ॥ अथ संसार-दावानी स्तुति ॥

સંસાર દાવાનલ દાહ નીરં ॥
સંમોહ ધૂલી હરણે સમીરં ॥
માયા રસા દારણ સારસીરં ॥
નમામિ વીરં ગિરિસાર ધીરં ॥ ૧ ॥
ભાવાવનામ સુર દાનવ માનવેન ॥
ચુલાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ ॥
સંપૂરિતાભિનત લોક સમિહિતાનિ ॥
કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિતાનિ ॥ ૨ ॥
બોધાગાધં સુપદપદવિ નીર પૂરાભિરામં ॥
જીવાહિંસા વિરલ લહરી સંગમા ગાહ દેહં ॥
ચુલાવેલં ગુરૂગમમણી સંકુલં દુર પારં ॥
સારંવીરા ગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ॥૩॥
આમૂલાલોલધૂલી બહુલપરિમલા ॥
લીઢ લોલાલિમાલા ॥

ઝંકારા રાવ સારા મલદલ કમલા
ગારભૂમી નિવાસે ॥
છાયાસંભારસારે વર કમલ કરે ॥
તાર હારાભિરામે ॥
વાણી સંદોહ દેહે ભવ વિરહવરં
દેહિ મે દેવિ સારં ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥ ૨૧ ॥

२२ ॥ अथ पुरकरवरदी ॥

પુખ્ખરવર દીવઢ્ઢે ॥
ધાયઇ સંડે અ જંબુદીવે અ ॥
ભરહેરવય વિદેહે ॥
ધમ્માઇગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥
તમ તિમિર પડલ વિદ્ધં સણસ્સ ॥
સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥
સીમા ધરસ્સ વંદે ॥
પપ્ફોડિઅ મોહ જાલસ્સ ॥ ૨ ॥
જાઇ જરા મરણ સોગ પણાસણસ્સ ॥
કલ્લાણ પુખ્ખલ વિસાલ સુહાવહસ્સ ॥
કો દેવ દાણવ નરિંદ ગણચ્ચિઅસ્સ ॥
ધમ્મસ્સ સાર મુવલબ્ભ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥
સિદ્ધે ભો પયઓ નમો જિણમએ ॥
નંદી સયા સંજમે ॥
દેવં નાગ સુવન્ન કિન્નર ગણ ॥

સસ્મુઅ ભાવચ્ચિએ ॥
લોગો જથ્થ પઇઠ્ઠિઓ જગમિણં ॥
તેલુક મચ્ચાસુરં ॥
ધમ્મો વઢ્ઢઓ સાસઓ વિજઓ ॥
ધમ્મુત્તરં વઢ્ઢઓ ॥ ૪ ॥
સુઅસ્સ ભગવઓ ॥ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
વંદણવત્તિઆએ૦ ॥ ઇતિ ॥ ૨૨ ॥

२३ ॥ अथ सिद्धाणं बुद्धाणं ॥

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં ॥
પારગયાણં પરંપર ગયાણં ॥
લોઅગ્ગ મુવગયાણં ॥
નમો સયા સવ્વ સિદ્ધાણં ॥ ૧ ॥
જો દેવાણવિ દેવો ॥
જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવ દેવ મહિઅં ॥
સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ઇક્કોવિ નમુક્કારો ॥
જિણવર વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥
સંસાર સાગરાઓ ॥
તારેઇ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥

ઉજ્જિંત સેલ સિહરે ॥
દિખ્ખા નાણું નિસીહિઆ જસ્સ ॥
તં ધમ્મ ચક્કવટ્ટિં ॥
અરિટ્ઠનેમિ નમંસામિ ॥ ૪ ॥
ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દો ॥
અ વંદિઆ જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥
પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥
સિદ્ધાસિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૨૩ ॥

२४ ॥ अथ वेयावच्चगराणं ॥

વેયાવચ્ચગરાણં સંતિગરાણં ॥
સમ્મદ્દિટ્ઠિ સમાહિગરાણં ॥
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નત્થ૦ ॥ ઇતિ ॥ ૨૪ ॥

२५ ॥ अथ भगवानादि वंदन ॥

ભગવાન્ હં, આચાર્ય હં ॥
ઉપાધ્યાય હં, સર્વ સાધુ હં ॥ ઇતિ ॥ ૨૫ ॥

२६ ॥ अथ देवसिअ पडिक्कमणे ठाउं ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥
દેવસિઅ પડિક્કમણે ઠાઉં ॥
ઇચ્છં સવ્વસ્સવિ દેવસિઅ દુચ્ચિંતિઅ ॥
દુબ્ભાસિઅ દુચ્ચિટ્ઠિઅ ॥
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૨૬ ॥

२७ ॥ अ इच्छामिखमि ॥

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ ॥
કાઇઓ વાઇઓ માણુસિઓ ॥
ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો ॥
અકરણિજ્જો દુજ્જાઓ ॥
દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો
અણિચ્છિઅવ્વો ॥
અસાવગ પાઉગ્ગો ॥
નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥
સુએ સામાઇએ તિન્હં ગુત્તીણું ॥
ચઉન્હં કસાયાણું ॥
પંચન્હં અણુવ્વયાણું તિન્હં ગુણુવ્વયાણું ॥
ચઉન્હં સિક્ખાવયાણું ॥
બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ ॥
જં ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં ॥
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૨૭ ॥

२८ ॥ अथ अतिचारनी गाथा ॥

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥
ચરણંમિ તવંમિ તહય વિરયામિ ॥
આયરણું આયારો ॥

ઇઅ એસો પંચહા ભણિઓ ॥ ૧ ॥
કાલે વિણએ બહુમાણે ॥
ઉવહાણે તહ ય નિણ્હવણે ॥
વંજણ અત્થ તદુભએ ॥
અટ્ઠવિહો નાણ માયારો ॥ ૨ ॥
નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥
નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢ દિટ્ઠીઅ ॥
ઉવવૂહ થિરીકરણે ॥
વચ્છલ પભાવણે અટ્ઠ ॥ ૩ ॥
પણિહાણ જોગજુત્તો ॥
પંચહિં સમિઇહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥
એસ ચરિત્તાયારો ॥
અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥
બારસ વિહંમિવિ તવે ॥
સબ્ભિંતર બાહિરે કુસલ દિટ્ઠે ॥
અગિલાઇ અણાજીવિ ॥
નાયવ્વો સો તવાયારો ॥ ૫ ॥
અણસણ મૂણોયરિયા ॥
વિત્તીસંખેવણં રસચ્ચાઓ ॥
કાયકિલેસો સંલી ॥
ણયાય બજ્જો તવો હોઇ ॥ ૬ ॥
પાયચ્છિત્તં વિણઓ ॥

વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ ॥
ઝાણં ઉસ્સગ્ગોવિઅ ॥
અબ્ભિંતરઓ તવો હોઇ ॥ ૭ ॥
અણુગુહિઅ બલ વિરિઓ ॥
પડિક્કમઇ જો જહુત્ત માઉત્તો ॥
જુંજઇ અ જહા થામં ॥
નાયવ્વો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥ ૨૮ ॥

२ए ॥ अथ सुगुरुवांदणां ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં ॥
જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ ॥
અણુજાણહ મે મિઉગ્ગહં નિસાહિ ॥
અહો કાયં કાય સંફાસં ॥
ખમણિજ્જો ભે કિલામો ॥
અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે ॥
દિવસો વઇકંતો જત્તા ભે ॥
જવણિજ્જં ચ ભે ખામેમિ ખમાસમણો ॥
દેવસિઅં વઇક્કમં આવસ્સિઆએ ॥
પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં ॥
દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥
તિ ત્તીસન્નયરાએ જકિંચિ મિચ્છાએ ॥
મણ દુક્કડાએ, વય દુક્કડાએ ॥

કાય દુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ ॥
માયાએ, લોભાએ સવ્વ કાલિઆએ ॥
સવ્વ મિચ્છાવયારાએ ॥
સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ ॥
આસાયણાએ, જો મે અઇઆરો કઓ ॥
તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમામિ ॥
નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં ॥
વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૨૯ ॥
બીજીવારને વાંદણે આવસિઆએ
એ પદ ન કહેવું ॥
રાઇયે રાઇ વઇક્કંતો ॥
પખ્ખીએ પખ્ખો વઇક્કંતો ॥
ચઉમ્માસીએ ચઉમ્માસી વઇક્કંતો ॥
સંવચ્છરિએ સંવચ્છરો વઇક્કંતો. ॥
એ પ્રમાણે પાઠ કહેવો ॥

૩૦ ॥ અથ દેવસિઅં આલોઉં ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥
દેવસિઅં આલોઉં ॥ ઇચ્છં ॥
આલોએમિ જો મે દેવસિઓ ॥ ઇતિ ॥ ૩૦ ॥

૩૧ ॥ અથ સાત લાખ ॥

સાત લાખ પૃથ્વિકાય ॥
સાત લાખ અપ્પકાય ॥

સાત લાખ તેઉકાય ॥
સાત લાખ વાઉકાય ॥
દસ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય ॥
ચઉદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય ॥
બે લાખ બેઈંદ્રી, બે લાખ તેઈંદ્રી ॥
બે લાખ ચૌરિંદ્રી, ચાર લાખ દેવતા ॥
ચાર લાખ નારકી ॥
ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રી ॥
ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એવંકારે ॥
ચોરાસી લાખ જીવાયોનિ માંહિ ॥
મહારે જીવે જે કોઈ જીવ ॥
હણ્યો હોય, હણાવ્યો હોય ॥
હણતાં પ્રત્યે અનુમોધો હોય ॥
તે સવ્વે મને વચને કાયાએ કરી ॥
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૩૧ ॥

३२ ॥ अथ अढार पापस्थानक ॥

પેહેલે પ્રાણાતિપાત ॥
બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન ॥
ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ ॥
છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે માન ॥
આઠમે માયા, નવમે લોભ ॥
દસમે રાગ, ઇગ્યારમે દ્વેષ ॥

બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન ॥
ચૌદમે પૈશુન્ય, પન્નરમે રતિ અરતિ ॥
સોલમે પરપરિવાદ ॥
સત્તરમે માયા મૃષાવાદ ॥
અઢારમે મિથ્યાત્વશલ્ય ॥
એ અઢાર પાપસ્થાનક માંહિ ॥
મ્હારા જીવે જે કોઇ પાપ સેવ્યું હોય ॥
સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રત્યે
અનુમોદ્યું હોય, તે સવ્વે મને
વચને કાયાએ કરી
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૩૨ ॥

३३ ॥ अथ सव्वस्सवि

સવ્વસ્સવિ દેવસિઅ દુચ્ચિંતિઅ ॥
દુબ્ભાસિઅ, દુચ્ચિટ્ઠિઅ ॥
તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૩૩ ॥

३४ ॥ अथ इच्छामि पडिक्कमिउं ॥

જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ૦ ॥ ઇતિ ॥

३५ ॥ अथ श्रावक पडिक्कमणसूत्र अथवा वंदित्तासूत्र ॥

વંદિત્તુ સવ્વ સિદ્ધે ॥
ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂ અ ॥

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥
સાવગ ધમ્મઇઆરસ્સ ॥ ૧ ॥
જો મે વયાઈઆરો ॥
નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ ॥
સુહુમો અ બાયરો વા ॥
તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨ ॥
દુવિહે પરિગ્ગહંમિ ॥
સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે ॥
કારાવણે અ કરણે ॥
પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૩ ॥
જં બદ્ધ મિંદિઅેહિં ॥
ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસથ્થેહિં ॥
રાગેણ વ દોસેણ વ ॥
તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪ ॥
આગમણે નિગ્ગમણે ॥
ઠાણે ચંકમણે અણા ભોગે ॥
અભિઓગે અ નિઓગે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૫ ॥
સંકા કંખ વિગિચ્છા ॥
પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ ॥
સમ્મત્તસ્સ ઈયારે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૬ ॥
છક્કાય સમારંભે ॥
પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા ॥

અત્તટ્ઠા ય પરટ્ઠા ॥
ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥
પંચન્હ મણુવ્વયાણું ॥
ગુણવ્વયાણું ચ તિન્હં મઇયારે ॥
સિખ્ખાણું ચ ચઉન્હં ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૮ ॥
પઢમે અણુવ્વયંમિ ॥
થૂલગ પણાઇવાય વિરઇઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥
ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં ॥ ૯ ॥
વહ બંધ છવિચ્છેએ ॥
અઇભારે ભત્તપાણ વુચ્છેએ ॥
પઢમ વયસ્સ ઇઆરે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૧૦ ॥
બીએ અણુવ્વયંમિ ॥
પરિથૂલગ અલિઅવયણ વિરઇઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥
ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૧૧ ॥
સહસા રહસ્સ દારે ॥
મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ ॥
બીયં વયસ્સ ઇયારે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૧૨ ॥
તઇએ અણુવ્વયંમિ ॥
થૂલગ પરદવ્વહરણ વિરઇઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥

ઇથ્થ પમાય પ્પસંગેણું ॥ ૧૩ ॥
તેનાહડ પ્પઓગે ॥
તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ ॥
કૂડ તુલ કૂડમાણે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૧૪ ॥
ચઉથ્થે અણુવ્વયંમિ ॥
નિચ્ચં પરદાર ગમણ વિરઇઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસથ્થે ॥
ઇથ્થ પમાયપ્પસંગેણું ॥ ૧૫ ॥
અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર ॥
અણંગ વિવાહ તિવ્વ અનુરાગે ॥
ચઉથ્થં વયસ્સ ઇઆરે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૧૬ ॥
ઇત્તો અણુવ્વએ પં,
ચમંમિ આયરિઅ મપ્પસથ્થંમિ ॥
પરિમાણ પરિચ્છેએ ॥
ઇથ્થ પમાયપ્પસંગેણું ॥ ૧૭ ॥
ધણ ધન્ન ખિત્ત વથ્થૂ ॥
રૂપ્પ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે ॥
દુપએ ચઉપ્પયંમિ ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૧૮ ॥
ગમણસ્સઉ પરિમાણે ॥
દિસાસુ ઉડ્ઢં અહે અ તિરિઅં ચ ॥
વુડ્ઢી સઇ અંતરદ્ધા ॥
પઢમંમિ ગુણવ્વએ નિંદે ॥ ૧૯ ॥

મજ્જંમિ અ મસંમિ અ ॥
પુપ્ફે અ ફલે અ ગંધ મલ્લે અ ॥
ઉવભોગે પરિભોગે ॥
બીઅંમિ ગુણ્વએ નિંદે ॥ ૨૦ ॥
સચ્ચિત્ત પડિબદ્ધે ॥
અપોલ દુપ્પોલિઅં ચ આહારે ॥
તુચ્છોસહિ ભખ્ખણયા ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૨૧ ॥
ઇંગાલી વણ સાડી ॥
ભાડી ફોડી સુવજ્જએ કમ્મે ॥
વાણિજ્જં ચેવ ય દંત ॥
લખ્ખ રસ કેસ વિસ વિસયં ॥ ૨૨ ॥
એવંખુ જંત્તપિલ્લણ ॥
કમ્મં નિલ્લંછણ ચ દવદાણં ॥
સરદહ તલાય સોસં ॥
અસઇ પોસં ચ વજ્જિજ્જા ॥ ૨૩ ॥
સથ્થગ્ગિ મુસલ જંતગ ॥
તણ કટ્ઠે મંત મૂલ ભેસજ્જે ॥
દિન્ને દવાવિએવા ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૨૪ ॥
ન્હાણુ વટ્ટણ વન્નગ ॥
વિલેવણે સદ રૂવ રસ ગંધે ॥
વથ્થા સણ આભરણે ॥ પડિક્કમે૦ ॥ ૨૫ ॥

કંદપ્પે કુકકુઇએ ॥
મોહાર અહિગરણ ભોગ અઇરિત્ત ॥
દંડંમિઅણુઠ્ઠાએ ॥
તઇઅંમિ ગુણવ્વએ નિંદે ॥ ૨૬ ॥
તિવિહે દુપ્પણિહાણે ॥
અણવઠ્ઠાણે તહા સઇ વિહૂણે ॥
સામાઇઅ વિતહ કએ ॥
પઢમે સિખ્ખાવએ નિંદે ॥ ૨૭ ॥
આણવણે પેસવણે
સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલખ્ખેવે ॥
દેસાવગાસિઅંમિ ॥
બીએ સિખ્ખાવએ નિંદે ॥ ૨૮ ॥
સંથારૂચ્ચારવિહી ॥
પમાય તહ ચેવ ભોઅણાભોએ ॥
પોસહ વિહિ વિવરીએ ॥
તઇએ સિખ્ખાવએ નિંદે ॥ ૨૯ ॥
સચ્ચિત્તે નિખ્ખિવણે ॥
પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ ॥
કાલાઇક્કમ દાણે ॥
ચઉથ્થે સિખ્ખાવએ નિંદે ॥ ૩૦ ॥
સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ ॥
જા મે અસંજએસુ અણુકંપા ॥

રાગેણુવ દોસેણુવ ॥
તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૧ ॥
સાહૂસુ સંવિભાગો ॥
ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ ॥
સંતે ફાસુઅ દાણે ॥
તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૨ ॥
ઇહલોએ પરલોએ ॥
જીવિઅ મરણે અ આસંસ પઓગે ॥
પંચવિહો અઇઆરો ॥
મા મજ્જ હુજ્જ મરણંતે ॥ ૩૩ ॥
કાએણ કાઇઅસ્સ ॥
પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ ॥
મણસા માણસિઅસ્સ ॥
સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ ॥ ૩૪ ॥
વંદણ વય સિખ્ખા ગા ॥
રવેસુ સન્ના કસાય દંડેસુ ॥
ગુત્તીસુ અ સમિઇસુ અ ॥
જો અઇઆરો અ તં નિંદે ॥ ૩૫ ॥
સમ્મદ્દિટ્ઠી જીવો ॥
જઇવિ હુ પાવં સમાય રે કિંચિ ॥
અપ્પો સિ હોઇ બંધો ॥
જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઇ ॥ ૩૬ ॥

તંપિ હુ સપડિક્કમણું ॥
સપ્પરિઆવં સ ઉત્તરગુણું ચ ॥
ખિપ્પં ઉવસામેઇ ॥
વાહિ વ્વ સુસિખ્ખઓ વિજ્જો ॥ ૩૭ ॥
જહા વિસં કુટ્ઠગયં ॥
મંત મૂલ વિસારયા ॥
વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં ॥
તો તં હવઇ નિવ્વિસં ॥ ૩૮ ॥
એવં અટ્ઠવિહં કમ્મં ॥
રાગ દોસ સમજ્જિઅં ॥
આલોઅંતો અ નિંદંતો ॥
ખિપ્પં હણઇ સુસાવઓ ॥ ૩૯ ॥
કયપાવોવિ મણુસ્સો ॥
આલોઇય નિંદિઅ ગુરૂ સગાસે ॥
હોઇ અઇરેગ લહુઓ ॥
ઓહરિઅ ભરૂવ્વ ભારવહો ॥ ૪૦ ॥
આવસ્સએણ એએણ ॥
સાવઓ જઇવિ બહુરઓ હોઇ ॥
દુખ્ખાણમંત કિરિઅં ॥
કાહી અચિરેણ કાલેણ ॥ ૪૧ ॥
આલોઅણા બહુવિહા ॥

નય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે ॥
મુલગુણ ઉત્તરગુણે ॥
તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪૨ ॥
તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ ॥
અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ ॥
વિરઓમિ વિરાહણાએ ॥
તિવિહેણ પડિક્કંતો ॥
વંદામિ જિણે ચઉવીસં ॥ ૪૩ ॥
જાવંતિ ચેઇઆઇં૦ ॥ ૪૪ ॥
જાવંત કેવિસાહુ૦ ॥ ૪૫ ॥
ચિરસંચિય પાવપણાસણીઇ ॥
ભવ સય સહસ્સ મહણીએ ॥
ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાઇં ॥
વોલંતુ મે દિઅહા ॥ ૪૬ ॥
મમ મંગલ મરિહંતા ॥
સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મો અ ॥
સમ્મદિટ્ઠી દેવા ॥
દિંતુ સમાહિં ચ બોહિં ચ ॥ ૪૭ ॥
પડિસિદ્ધાણં કરણે ॥
કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણં ॥
અસ્સદ્દહણે અ તહા ॥
વિવરીય પરૂવણાએ અ ॥ ૪૮ ॥

ખામેમિ સવ્વ જીવે ॥
સવ્વે જીવા ખમંતુ મે ॥
મિત્તી મે સવ્વ ભૂએસુ ॥
વેરં મઝં ન કેણઈ ॥ ૪૯ ॥
એવં મહ આલોઇઅ ॥
નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં ॥
તિવિહેણ પડિક્કંતો ॥
વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥૫૦॥ઇતિ ॥ ૩૫ ॥

३६ ॥ अथ अब्भुट्ठिउहं ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥
અબ્ભુટ્ઠિઓમિ અબ્ભિંતર દેવસિઅં ॥ ખામેઉં॥
ઇચ્છં ખામેમિ દેવસિઅં ॥
જંકિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ॥
ભત્તે પાણે વિણએ વેયાવચ્ચે ॥
આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે ॥
સમાસણે અંતર ભાસાએ ॥
ઉવરિભાસાએ જંકિંચિ ॥
મઝ વિણય પરિહીણં ॥
સુહુમં વા, બાયરં વા ॥
તુબ્ભે જાણહ અહં ન યાણામિ ॥
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતી ॥ ૩૬ ॥

३७ ॥ अथ आयरिय उवझाए ॥

આયરિય ઉવઝ્ઝાએ ॥
સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણે અ ॥
જે મે કેઇ કસાયા ॥
સવ્વ તિવિહેણ ખામેમિ ॥ ૧ ॥
સવ્વસ્સ સમણ સંઘસ્સ ॥
ભગવઓ અંજલિં કરિય સીસે ॥
સવ્વં ખમાવઇત્તા ॥
ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥ ૨ ॥
સવ્વસ્સ જીવ રાસિસ્સ ॥
ભાવઓ ધમ્મ નિહિય નિયચિત્તો ॥
સવ્વં ખમાવઇત્તા ॥
ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥૩૭॥

३८ ॥ अथ नमोस्तु वर्द्धमानाय ॥

ઇચ્છામો અણુસઠ્ઠિં ॥
નમો ખમાસમણાણં ॥ નમોऽર્હત્૦ ॥
નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય ॥
સ્પર્દ્ધમાનાય કર્મણા ॥
તજ્જયાવાપ્ત મોક્ષાય ॥
પરોક્ષાય કુતીર્થીનાં ॥ ૧ ॥
યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા ॥

જયાય: ક્રમ કમલાવલિં દધત્યા ॥
સદૃશરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં ॥
કથિતં સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ॥ ૨ ॥
કષાય તાપાર્દિત જંતુનિવૃતિં ॥
કરોતિ યો જૈનમુખાંબુદોદ્ગતઃ ॥ ૨ ॥
સશુક્રમાસોદ્ભવ વૃષ્ટિ સન્નિ ભો ॥
દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો ગિરાં ॥૩॥ઇતિ॥૩૮

૩૯ ॥ अथ विशाललोचन ॥

વિશાલલોચન દલં ॥
પ્રોદ્યદ્દંતાંશુ કેશરં ॥
પ્રાતર્વીર જિનેંદ્રસ્ય ॥
મુખપદ્મં પુનાતુ વઃ ॥ ૧ ॥
યેષામભિષેક કર્મ કૃત્વા ॥
મત્તા હર્ષભરાત સુખં સુરેંદ્રા ॥
તૃણમપિ ગણયંતિ નૈવ નાકં ॥
પ્રાતઃ સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રા ॥ ૨ ॥
કલંક નિર્મુક્ત મમુક્ત પૂર્ણતં ॥
કુતર્ક રાહુ ગ્રસનં સદોદયં ॥
અપૂર્વ ચંદ્ર જિનચંદ્ર ભાષિતં ॥
દિનાગમે નૌમિ બુધૈર્નમસ્કૃતં ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

૪૦ ॥ अथ श्रुतदेवता स्तुति ॥

સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં૦ ॥
સુઅદેવયા ભગવઈ ॥
નાણાવરણીય કમ્મં સંઘાયં ॥
તેસિં ખવેઉ સયયં ॥
જેસં સુયસાયરે ભત્તી ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૪૦ ॥

૪૧ ॥ अथ क्षेत्रदेवतानी स्तुति ॥

જીસે ખિત્તે સાહુ ॥
દંસણ નાણેહિં ચરણ સહિએહિં ॥
સાહંતિ મુખ્ખમગ્ગં ॥
સા દેવી હરઉ દુરિયાઇં ॥ ૨ ॥ ઇતિ ॥ ૪૧ ॥

૪૨ ॥ अथ कमलदल स्तुति ॥

કમલદલ વિપુલનયના ॥
કમલમુખી કમલગર્ભ સમગૌરી ॥
કમલે સ્થિતા ભગવતી ॥
દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિં ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૪૨ ॥

૪૩ ॥ अथ अड्ढाइज्जेसु ॥ मुनिवंदन ॥

અડ્ઢાઇજ્જેસુ દીવસમુદ્દેસુ ॥
પનરસસુ કમ્મભૂમાસુ ॥
જાવંત કેવિસાહૂ ॥

રયહરણ ગુચ્છ પડિગ્ગહ ધારા ॥
પંચ મહવ્વયધારા ॥
અઠ્ઠારસ સહસ્સ સીલંગ ધારા ॥
અખ્ખયાયાર ચરિત્તા ॥
તે સવ્વે સિરસા મણસા ॥
મથ્થએણ વંદામિ ॥ ૨ ॥ ઇતિ ॥ ૪૩ ॥

૪૪ ॥ अथ वरकनक ॥

વરકનક શંખ વિદ્રુમ ॥
મરકત ધન સંન્નિભં વિગતમોહં ॥
સપ્તતિશંતં જિનાનાં ॥
સર્વામર પૂજિતં વંદે ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૪૪ ॥

૪૫ ॥ अथ लघुशांति स्तवन ॥

શાંતિં શાંતિં નિશાંતં ॥
શાંતં શાંતા શિવં નમસ્કૃત્ય ॥
સ્તોતુઃ શાંતિ નિમિત્તં ॥
મંત્રપદૈઃ શાંતયે સ્તૌમિ ॥ ૧ ॥
ૐમિતિ નિશ્ચિતવચસે ॥
નમો નમો ભગવતેર્હતે પુજાં ॥
શાંતિ જિનાય જયવતે ॥
યશસ્વિને સ્વામિને દમિનાં ॥ ૨ ॥
સકલાતિશેષક મહા ॥
સંપત્તિ સમન્વિતાય શસ્યાય ॥

ત્રૈલોક્ય પૂજિતાય ચ ॥
નમો નમઃ શાંતિ દેવાય ॥ ૩ ॥
સર્વામર સસમૂહ ॥
સ્વામિક સંપૂજિતાય નિર્જિતાય ॥
ભુવન જન પાલનોદ્યત ॥
તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ॥ ૪ ॥
સર્વં દુરિતૌ ઘનાશન ॥
કરાય સર્વાશિવ પ્રશમનાય ॥
દુષ્ટ ગ્રહ ભૂત પિશા ચ ॥
શાકિનીનાં પ્રથમનાય ॥ ૫ ॥
યસ્યેતિ નામ મંત્ર ॥
પ્રધાન વાક્યોપયોગ કૃતતોષા ॥
વિજયા કુરૂતે જનહિત ॥
મિતિ ચ નુતા નમત તં શાંતિં ॥ ૬ ॥
ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ ॥
વિજયે સુજયે પરાપરૈરજિતે ॥
અપરાજિતે જગત્યાં ॥
જયતીતિ જયાવહે ભવતિ ॥ ૭ ॥
સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય ॥
ભદ્ર કલ્યાણ મંગલ પ્રદદે ॥
સાધૂનાં ચ સદા શિવ ॥
સુ તુષ્ટિ પુષ્ટિ પ્રદે જીયાઃ ॥ ૮ ॥

ભવ્યાનાં કૃત સિદ્ધે ॥
નિર્વૃત્તિ નિર્વાણ જનનિ સત્વાનાં ॥
અભયપ્રદાન નિરતે ॥
નમોડસ્તુ સ્વસ્તિપ્રદે તુભ્યં ॥ ૯ ॥
ભક્તાનાં જંતુના ॥
શુભાવહે નિત્યમુદ્યતે દેવિ ॥
સમ્યગ્ દૃષ્ટિનાં ધૃતિ ॥
રતિ મતિ બુદ્ધિ પ્રદાનાય ॥ ૧૦ ॥
જિનશાસન નિરતાનાં ॥
શાંતિનતાનાં ચ જગતિ જનતાનાં ॥
શ્રી સંપત્કીર્ત્તિ યશો ॥
વર્દ્ધનિ જયદેવિ વિજયસ્વ ॥ ૧૧ ॥
સલિલાનલ વિષ વિષધર ॥
દુષ્ટગ્રહ રાજરોગ રણભયતઃ ॥
રાક્ષસ રિપુગણ મારી ॥
ચૌરેતિ શ્વાપદાદિભ્યઃ ॥ ૧૨ ॥
અથ રક્ષ રક્ષ સુશિવં ॥
કુરૂ કુરૂ શાંતિં ચ કુરૂ કુરૂ સદેતિ ॥
તુષ્ટિં કુરૂ કુરૂ પુષ્ટિં ॥
કુરૂ કુરૂ સ્વસ્તિં ચ કુરૂ કુરૂ ત્વં ॥ ૧૩ ॥
ભગવતિ ગુણવતિ શિવશાંતિ ॥
તુષ્ટ પુષ્ટ સ્વસ્તીહ કુરૂકુરૂ જનાનાં ॥

ઓઁ મિતિ નમો નમો હ્રાં હ્રીં હ્રૂં હ્રઃ ॥
યઃ ક્ષઃ હ્રીં ફુટ્ ફુટ્ સ્વાહા ॥ ૧૪ ॥
એવં યન્નામાક્ષર ॥
પુરસ્સરં સંસ્તુતા જયા દેવી ॥
કુરૂતે શાંતિં નમતાં ॥
નમો નમઃ શાંતયેતસ્મૈ ॥ ૧૫ ॥
ઇતિ પૂર્વ સૂરિ દર્શિત ॥
મંત્રપદ વિદર્ભિતઃ સ્તવઃ શાંતે ॥
સલિલાદિ ભય વિનાશી ॥
શાંત્યાદિકરશ્ચ ભક્તિમતાં ॥ ૧૬ ॥
યશ્ચૈનં પઠતિ સદા ॥
શૃણોતિ ભાવયતિ વા યથાયોગ્યં ॥
સહિં શાંતિ પદં યાયાત્ ॥
સૂરિઃ શ્રી માનદેવશ્ચ ॥ ૧૭ ॥
ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ ॥
છિદ્યંતે વિઘ્નવલ્લયઃ ॥
મનઃ પ્રસન્નતામેતિ ॥
પુજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥ ૧૮ ॥
સર્વ મંગલ માંગલ્યં ॥
સર્વ કલ્યાણ કારણં ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં ॥
જૈનં જયતિ શાસનં ॥ ૧૯ ॥ ઈતિ ॥ ૪૫ ॥

૪૬ ॥ अथ चउक्कसाय ॥

ચઉક્કસાય પડિમલ્લુલ્લૂરણુ ॥
દુજ્જય મયણુ બાણુ મુસુમૂરણું ॥
સરસ પિઅંગુ વન્નુગયગામિઉ ॥
જયઉ પાસુ ભુવણુત્તય સામિઉ ॥ ૧ ॥
જસુ તણુ કંતિ કડપ્પ સિણિદ્ધઉ ॥
સોહઇ ફણિ મણિ કિરણાલિદ્ધઉ ॥
નં નવ જલહર તડિલ્લય લંછિઉ ॥
સો જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વંછિઉ ॥ ૨ ॥ઇતિ॥

૪૭ ॥ अथ भरहेसरनी सज्झाय ॥

ભરહેસર બાહુબલી ॥
અભયકુમારો અ ઢંઢણકુમારો ॥
સિરિઓ અણિયાઊત્તો ॥
અઇમુત્તો નાગદત્તો અ ॥ ૧ ॥
મેઅજ્જ થુલિભદ્દો ॥
વયરરિસી નંદિસેણુ સીહગિરી ॥
કયવન્નો અ સુકોસલ ॥
પુંડરિઓ કેસિ કરકંડુ ॥ ૨ ॥
હલ્લ વિહલ્લ સુદંસણ ॥
સાલ માહાસાલ શાલિભદ્દો અ ॥
ભદ્દો દસન્નભદ્દો ॥

પસન્નચંદો અ જસભદ્દો ॥ ૩ ॥
જંબુપહુ વંકચૂલો ॥
ગયસુકુમાલો અવંતિસુકુમાલો ॥
ધન્નો ઇલાઇ પુત્તો ॥
ચિલાઇપુત્તો અ બાહુમુણી ॥ ૪ ॥
અજ્જગિરિ અજ્જરખ્ખિ અ ॥
અજ્જસુહથ્થી ઉદાયગો મણગો ॥
કાલયસૂરિ સંબો ॥
પજ્જુન્નો મુલદેવો અ ॥ ૫ ॥
પભવો વિન્હુકુમારો ॥
અદ્દકુમારો દઢપ્પહારી અ ॥
સિજ્જંસ કૂરગડુ અ ॥
સિજ્જંભવ મેહકુમારો અ ॥ ૬ ॥
એમાઈ મહાસત્તા ॥
દિંતુ સુહ ગુણગણેહિં સંજુત્તા ॥
જેસિં નામગ્ગહણે ॥
પાવપબંધા વિલય જંતિ ॥ ૭ ॥
સુ_સા ચંદનબાલા ॥
મણોરમા મયણરેહા દમયંતિ ॥
નમયાસુંદરી સાયા ॥
નંદા ભદ્દા સુભદ્દા ય ॥ ૮ ॥
રાઇમઇ રિસિદત્તા ॥

પઉમાવઇ અંજણા સિરી દેવી ॥
જિટ્ઠ સુજિટ્ઠ મિગાવઇ ॥
પભાવઇ ચિલ્લણા દેવી ॥ ૯ ॥
બંભી સુંદરિ રૂપ્પિણિ ॥
રેવઇ કુંતી સિવા જયંતી ય ॥
દેવઇ દોવઇ ધારણી ॥
કલાવઇ પુપ્ફચૂલા ય ॥ ૧૦ ॥
પઉમાવઇ ય ગોરી ॥
ગંધારી લખ્ખમણા સુસીમા ય ॥
જંબૂવઇ સચ્ચભામા ॥
રૂપ્પિણિ કન્હટ્ઠ મહિસીઓ ॥ ૧૧ ॥
જખ્ખા ય જખ્ખદિન્ના ॥
ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઅદિન્ના ય ॥
સેણા વેણા રેણા ॥
ભયણિ આ થુલીભદ્દસ્સ ॥ ૧૨ ॥
ઇચ્ચાઇ મહાસઇઓ ॥
જયંતિ અકલંક શીલ કલિઆઓ ॥
અજ્જવિ વજ્જઇ જાસિં ॥
જસ પડહો તિહુઅણે સયલે ॥ ૧૩ ॥
॥ ઇતિ સાતા સતીયોની સઝાય ॥ ૪૭ ॥

४८ ॥ अथ मन्हजिणाणं सज्झाय ॥

મન્હજિણાણં આણં ॥
મિચ્છં પરિહરહ ધર સમ્મત્તં ॥
છવિહ આવસ્સયંમિ ॥
ઉજ્જુત્તો હોઇ પઇ દિવસં ॥ ૧ ॥
પવ્વેસુ પોસહવયં ॥
દાણં સીલં તવો અ ભાવો અ ॥
સઝાય નમુક્કારો ॥
પરોવયારો અ જયણા અ ॥ ૨ ॥
જિણપૂઆ જિણથુણિણં ॥
ગુરૂથુઅ સાહમ્મિઆણ વચ્છલં ॥
વવહારસ્સ ય સુદ્ધિ ॥
રહજુત્તા તિત્થજુત્તા ય ॥ ૩ ॥
ઉવસમ વિવેક સંવર ॥
ભાસાસમિઇ છજીવ કરૂણા ય ॥
ધમ્મિઅ જણ સંસગ્ગો ॥
કરણદમો ચરણ પરિણામો ॥ ૪ ॥
સંઘોવરિ બહુ માણો ॥
પુથ્થય લિહણં પભાવણા તિથ્થે ॥
સટ્ઠાણ કિચ્ચ મેઅં ॥
નિચ્ચં સુગુરૂવએસેણ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૪૮ ॥

૪૯ ॥ अथ पोसहनुं पच्चक्खाण ॥

કરેમિભંતે પોસહં ॥
આહાર પોસહં દેવઓ સવ્વઓ ॥
સરીર સક્કાર પોસહં સવ્વઓ ॥
બંભચેર પોસહં સવ્વઓ ॥
અવ્વાવાર પોસહં સવ્વઓ ॥
ચઉવ્વિહે પોસહં ઠામિ ॥
જાવ દિવસં અહોરત્તં પજ્જુવાસામિ ॥
દુવિહં તિવિહેણું ॥
મણેણું વાયાએ કાએણું ॥
ન કરેમિ ન કારવેમિ ॥
તસ્સભંતે પડિક્કમામિ ॥
નંદામિ ગરિહામિ ॥
અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ૪૯ ॥

૫૦ ॥ अथ पोसह पारतां गाथा ॥

સાગરચંદો કામો ॥
ચંદવડિંસો સુદંસણો ધન્નો ॥
જેસિં પોસહ પડિમા ॥
અખંડિઆ જીવિયં તેવિ ॥ ॥ ૧ ॥
ધન્ના સલાહણિજ્જા ॥
સુલસા આણંદ કામદેવા ય ॥

જેસિં પસંસઈ ભયવં ॥
દઢવ્વયં તં મહાવીરો ॥ ૨ ॥
પોસહ વિધિ લીધઓ ॥
વિધિ પારિઓ, વિધિ કરતાં
જે કાંઈ અવિધિ હુઓ હુઈ ॥
તે સવિ હું મન વચન કાયાયે કરી ॥
મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥ ૫૦ ॥

૫૧ ॥ अथ तीर्थवंदना ॥

સકલ તીર્થ વંદું કરજોડ ॥ જિનવર નામે મંગલ કોડ ॥ પહેલે સ્વર્ગે લાખ બત્રીસ ॥ જિનવર ચૈત્ય નમું નિશ દીશ ॥ ૧ ॥ બીજે લાખ અઠ્ઠાવીસ કહ્યાં ॥ ત્રીજે બાર લાખ સદ્દહ્યાં ॥ ચોથે સ્વર્ગે અડ લખ ધાર ॥ પાંચમે વંદું લાખજ ચાર ॥ ૨ ॥ છઠ્ઠે સ્વર્ગે સહસ પચાશ ॥ સાતમે ચાલિસ સહસ પ્રાસાદ ॥ આઠમે સ્વર્ગે છ હજાર ॥ નવ દસમે વંદૂં શત ચાર ॥૩॥ અગ્યાર બારમે ત્રણસેં સાર ॥ નવ ગૈવેકે ત્રણ્યસેં અઢાર ॥ પાંચ અનુત્તર સર્વે મળી ॥ લાખ ચોરાશી અધિકાં વલી ॥ ૪ ॥ સહસ સત્તાણું ત્રેવિશ સાર ॥ જિનવર ભુવન તણો અધિકાર ॥ લાંબાં સો જોજન વિસ્તાર ॥

પચ્ચાસ ઊંચાં બહોતેર ધાર ॥ ૫ ॥ એકસો એંશી બિંબ પ્રમાણ ॥ સભાસહિત એક ચૈત્યે જાણ ॥ સો કોડ બાવન કોડ સંભાલ ॥ લાખ ચોરાણું સહસ ચૌંઆલ ॥ ૬ ॥ સાતસેં ઉપર સાઠ વિશાલ ॥ સવિ બિંબ પ્રણમું ત્રણ કાલ ॥ સાત કોડ ને બહોતેર લાખ ॥ ભુવનપતિમાં દેવલ ભાંખ્ય ॥ ૭ ॥ એકસો એંશી બિંબ પ્રમાણ ॥ એક એક ચૈત્યે સંખ્યા જાણ ॥ તેરસેં કોડ નેવ્યાશી કોડ ॥ સાઠ લાખ વંદું કર જોડ ॥ ૮ ॥ બત્રીસેં ને ઓગણસાઠ ॥ તીર્છાલોકમાં ચૈત્યનો પાઠ ॥ ત્રણ્ય લાખ એકાણું હજાર ॥ ત્રણ્યસેં વીશ તે બિંબ જુહાર ॥ ૯ ॥ વ્યંતર જોતિષિમાં વળી જેહ ॥ શાસવતા જિન વંદું તેહ ॥ ઋષભ ચંદ્રાનન વારિષેણ ॥ વર્દ્ધમાન નામે ગુણસેણ ॥ ૧૦ ॥ સમેતશિખર વંદું જિન વીશ ॥ અષ્ટાપદ વંદું ચોવીશ ॥ વિમલાચલને ગઢ ગિરનાર ॥ આબુ ઉપર જિનવર જુહાર ॥ ૧૧ ॥ સંખેશ્વર કેસરિયો સાર ॥ તારંગે શ્રી અજિત જુહાર ॥ અંતરિક વરકાણો પાસ ॥ જિરાવલો ને થંભણ પાસ ॥૧૨॥ ગામ નગર પુર પાટણ જેહ ॥ જિનવર ચૈત્ય નમું ગુણગેહ ॥ વિરહમાન વંદું જિન વીશ ॥ સિદ્ધ

અનંતા નમું નિસ દીસ ॥ ૧૩ ॥ અઢી દ્વીપ-માં જે અણુગાર ॥ અઢાર સહસ શીલાંગના ધાર ॥ પંચ મહાવ્રત સમિતિ સાર ॥ પાળે પળાવે પંચાચાર ॥ ૧૪ ॥ બાહ્ય આભ્યંતર તપ ઉજમાલ ॥ તે મુનિ વંદુ ગુણ મણિમાલ ॥ નિત નિત ઉઠી કીર્તિ કરૂં ॥ જીવ કહે ભવ-સાયર તરૂં ॥ ૧૫ ॥

॥ ઇતિ તિર્થવંદના ॥ ૫૧ ॥

५२ ॥ अथ श्री महावीरजिन छंद ॥

સેવો વીરને ચિત્તમાં નિત્ય ધારો ॥ અરિ ક્રોધને મનથી દૂર વારો ॥ સંતોષ વૃત્તિ ધરો ચિત્ત માંહિ ॥ રાગ દ્વેષથી દૂર થાઓ ઉચ્છાંહિ ॥ ૧ ॥ પડયા મોહના પાસમાં જેહ પ્રાણી ॥ શુદ્ધ તત્વની વાત તેણે ન જાણી ॥ મનુષ્ય જન્મ પામી વૃથા કાં ગમો છો ॥ જૈનમાર્ગ છંડી ભુલા કાં ભમો છો ॥ ૨ ॥ અલોભી અમાની નિરાગી તજો છો ॥ સલોભી સમાની સરાગી ભજો છો ॥ હરિ હરાદિ અન્યથી શું રમો છો ॥ નહિ ગંગ મૂકી ગલીમાં પડો છો ॥ ૩ ॥ કેઈ દેવ હાથે અસી ચક્રધારા ॥ કેઇ દેવ ઘાલે ગળે રૂંઢ માળા ॥ કેઇ દેવ ઉત્સંગે રાખે છે વામા ॥

કેઇ દેવ સાથે રમે વૃંદ રામા ॥ ૪ ॥ કેઇ દેવ જપે લેઇ જાપમાલા ॥ કેઇ માંસ ભક્ષી મહા વીકરાલા ॥ કેઇ યોગણી ભોગણી ભોગ રાગે ॥ કેઇ રૂદ્રાણી છાગનો હોમ માગે ॥ ૫ ॥ ઇસ્યા દેવ દેવીતણી આશ રાખે ॥ તદા મુક્તિનાં સુખ ને કેમ ચાખે ॥ જદા લોભના થોકનો પાર નાવ્યો ॥ તદા મધનો બિંદુઓ મન ભાવ્યો ॥ ૬॥ જેહ દેવલાં આપણી આશ રાખે ॥ તેહ પિંડને મન્નશું લેય ચાખે ॥ દીન હીનની ભીડ તે કેમ ભાજે ॥ ફુટો ઢોલ હોએ કહો કેમ વાજે ॥ ૭ ॥ અરે મૂઢ ભ્રાતા ભજો મોક્ષદાતા ॥ અલોભી પ્રભુને ભજો વિશ્વખ્યાતા ॥ ચિંતામણી સરિખો એહ સાચો ॥ કલંકી કાચના પિંડશું મત રાચો ॥ ૮ ॥ મંદ બુદ્ધિશું જેહ પ્રાણી રહે છે ॥ સવિ ધર્મ એકત્વ ભૂલો ભમે છે ॥ કિહાં સર્ષવાને કિહાં મેરૂ ધીરં ॥ કિહાં કાયરા ને કિહાં શૂરવીરં ॥ ૯ ॥ કિહાં સ્વર્ણથાલં કિહાં કુંભ ખંડં ॥ કિહાં કોદ્રવા ને કિહાં ખીર મંડં ॥ કિહાં ખીરસિંધું કિહાં ખાર નીરં ॥ કિહા કામધેનુ કિહાં છાગ ખીરં ॥ ૧૦ ॥ કિહાં સત્યવાચા કિહાં કૂડવાણી ॥ કિહાં રંક નારી કિહાં રાયરાણી ॥ કિહાં નારકી ને કિહાં દેવ ભોગી

॥ કિહાં ઇંદ્ર દેહી કિહાં કુષ્ટ રોગી ॥ ૧૧ ॥ કિહાં કર્મઘાતી કિહાં કર્મધારી ॥ નમો વીર સ્વામી ભજો અન્ય વારી ॥ જિસી સેજમાં સ્વમથી રાજ્ય પામી ॥ રાચે મંદ બુદ્ધિ ધરી જેહ સ્વામી ॥ ૧૨ ॥ આથર સુખ સંસારમાં મન્ન માચે ॥ તેહ મૂઢમાં શ્રેષ્ટ શું ઇષ્ટ છાજે ॥ તજે મોહ માયા હરો દંભ રોષી ॥ સજે પુણ્ય પોષી ભજે તે અરોષી ॥ ૧૩ ॥ ગતિ ચાર સંસાર અપાર પામી ॥ આવ્યો આશ ધારી પ્રભુ પાય સ્વામી ॥ તુહીં તુહીં તુહીં પ્રભુ પરમ રાગી ॥ ભવફેરની શૃંખલા મોહ ભાગી ॥ ૧૪ ॥ માનિયે વીરજી અરજ એ છે એક મોરી ॥ દીજે દાસકું સેવના ચરણ તોરી ॥ પુન્ય ઉદય હુઓ ગુરૂ આજ મેરો ॥ વિવેક લહ્યો મેં પ્રભુ દર્શ તેરો ॥ ૧૫ ॥

ઇતિ શ્રી મહાવીરજિન છંદ ॥ ૫૨ ॥

૫૩ ॥ अथ गणधरस्तव लिख्यते ॥

એકાદશ ગણધરનાં નામ ॥
પ્રહ ઉઠીને કરૂં પ્રણામ ॥
ઇંદ્રભૂતી પહેલો તે જાણ ॥
અગ્નિભૂતી બીજો ગુણખાણ ॥ ૧ ॥
વાયુભૂતી ત્રીજો જગ સાર ॥

ગણુધર ચોથો વ્યક્ત ઉદાર ॥
શાસનપતિ સુધર્મા સાર ॥
મંડિત નામે છઠ્ઠો ધાર ॥ ૨ ॥
મૌર્યપુત્ર તે સાતમો જેહ ॥
અંકપિત અષ્ટમ ગુણુ ગેહ ॥
મુનિવર માંહે જે પરધાન ॥
અચલભ્રાત નવમો એ નામ ॥ ૩ ॥
નામથકી હોય કોડિ કલ્યાણુ ॥
દશમો મેતારજ અવિરલ વાણુ ॥
એકાદશમો પ્રભાસ કહેવાય ॥
સુખ સંપત્તિ જસ નામે થાય ॥ ૪ ॥
ગાયા વીરતણા ગણુધાર ॥
ગુણમણિ રયણુતણા ભંડાર ॥
ઉત્તમવિજય ગુરૂનો શિષ્ય ॥
રત્નવિજય વંદે નિશ દિશ ॥ ૫ ॥ ૫૩ ॥

॥ अथ सीमंधरजिन चैत्यवंदन ॥

॥ શ્રી સીમંધર વીતરાગ, ત્રિભુવન તુમે ઉપગારી ॥ શ્રી શ્રેયાંસ પિતા કુળે, બહુ શોભા તુમારી ॥ ૧ ॥ ધન્ય ધન્ય માતા સત્યકી, જેણે જાયો જયકારી ॥ વૃષભલંછને બિરાજમાન, વંદે નર નારી ॥ ૨ ॥ ધનુષ પાંચશેં દેહડીએ,

સોહિયે સોવનવાન ॥ કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો, ।વન , ધરે તુમ ધ્યાન ॥ ૩ ॥

॥ अथ सीमंधरजिन स्तवन ॥

॥ પુખ્ખલવઇ વિજયે જયો રે, નયરી પુંડરિગિણી સાર ॥ શ્રી સીમંધર સાહિબા રે, રાય શ્રેયાંસકુમાર જિણંદરાય ॥ ધરજો ધર્મ સ્નેહ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મ્હોટા ન્હાના અંતરો રે, ગિરૂઆ નવિ દાખંત ॥ શશિ દરિસણ સાયર વધે રે, કૈરવવન વિકસંત ॥ જિં ॥ ૨ ॥ ઠામ કુઠામ ન લેખવે રે, જગ વરસંત જલધાર ॥ કર દોય કુસુમે વાસિયે રે, છાયા સવિ આધાર ॥જિં૦॥ ૩ ॥ રાયને રંક સરિખા ગણે રે, ઉદ્યોતે શશિ સૂર ॥ ગંગાજલ તે બિહુંતણા રે, તાપ કરે સવિ દૂર ॥જિં૦॥ ૪ ॥ સરિખા સહુને તારવા રે, તિમ તુમે છો મહારાજ ॥ મુજસું અંતર કિમ કરો રે, બાંહે ગ્રહ્યાની લાજ ॥જિં૦॥ ૫ ॥ મુહ દેખી ટીલું કરે રે, તે નવિ હોય પ્રમાણ ॥ મુજરો માને સવિતણો રે, સાહિબ તેહ સુજાણ ॥જિં૦॥ ૬ ॥ વૃષભલંછન માતા સત્યકી રે, નંદન રૂકિમણી કંત ॥ વાચકજસ ઇમ વિનવે રે, ભયભંજન ભગવંત ॥ જિં૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ सीमंधरजिन थोय ॥

શ્રી સીમંધર જિનવર, સુખકર સાહિબ દેવ ॥ અરિહંત સકલની, ભાવ ધરી કરૂં સેવા॥ સકલ આગમ પારક, ગણધર ભાખિત વાણી ॥ જયવંતી આણા, જ્ઞાનવિમલ ગુણ ખાણી ॥૧॥

॥ अथ सिद्धाचलजीनुं चैत्यवंदन ॥

શ્રી સેત્રુંજય સિદ્ધખેત્ર, દિઠે દુર્ગતિ વારે ॥ ભાવ ધરીને જે ચડે, તેને ભવપાર ઉતારે ॥૧॥ અનંત સિદ્ધનો એ ઠામ, સકલ તિર્થનો રાય ॥ પૂર્વ નવાણું ઋષભદેવ, જ્યાં ઠવિયા પ્રભુ પાય ॥ ૨ ॥ સુરજકુંડ સોહામણો, કવડ જક્ષ અભિરામ ॥ નાભિરાયા કુલમંડણો, જિનવર કરૂં પ્રણામ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ सिद्धाचलजीनुं स्तवन ॥

વિમલાચલ નિતુ વંદિયે, કીજે એહની સેવા ॥ માનું હાથ એ ધર્મનો, શિવતરૂ ફળ લેવા ॥ વિ૦ ॥ ૧ ॥ ઉજ્જવળ જિનગૃહ મંડળી, તિહાં દીપે ઉત્તંગા ॥ માનું હિમગિરિ વિભ્રમે, આઇ અંબર ગંગા ॥ વિ૦ ॥ ૨ ॥ કોઇ અનેરો જગ નહિં, એ તીરથ તોલે ॥ ઇમ શ્રી હરી મુખ આગળે, શ્રી સીમંધર બોલે ॥ વિ૦

॥ ૩ ॥ જે સઘળાં તીરથ કહ્યાં, જાત્રાફળ કહીયે ॥ તેહથી એ ગિરિ ભેટતાં, સતગણું ફળ લહીએ ॥ વિ૦ ॥ ૪ ॥ જનમ સફળ હોય તેહનો, જે એ ગિરિ વંદે ॥ સુજસવિજય સંપદ લહે, તે નર ચિર નંદે ॥ વિ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ सिद्धाचलजीनी थोय ॥

પુંડરગિરિ મહિમા, આગમમાં પરસિદ્ધ ॥ વિમલાચલ ભેટી, લહીએ અવિચળ રિદ્ધ ॥ પંચમ ગતિ પહોંત્યા, મુનિવર કોડાકોડ ॥ ઇણે તીરથે આવી, કર્મ વિપાતક છોડ ॥ ૧ ॥

॥ अथ सामायिक लेवानो विधि ॥

પ્રથમ ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક શ્રાવિકા કટાસણું, મુહપત્તી, ચરવળો લેઇ, શુદ્ધવસ્ત્ર જગ્યા પૂંજી, કટાસણા ઉપર બેશી મુહપત્તી ડાબા હાથમાં મુખ પાસે રાખી, જમણો હાથ થાપનાજી સન્મુખ રાખી એક નવકાર ગણી પંચિંદિઅ કહી ઇચ્છામિ ખમાસમણ દેઇ, ઇરિયાવહિયા, તસ્સઉત્તરી, અન્નત્થ ઉસસીએણં કહી એક લોગસ્સનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમાસમણ દેઇ ઇચ્છાકારેણ સં-

દિસહ ભગવન્ સામાયિક મુહપત્તી પડિલેહું. ઇચ્છં. એમ કહી મુહપત્તી તથા અંગની પડિલેહણના પચ્ચાસ બોલ કહી મુહપત્તી પડિલેહીયે. પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક સંદિસાહું. ઇચ્છં કહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સામાયિક ઠાઉં. ઇચ્છં. એમ કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી. તેવારે વડીલ કરેમિભંતે કહે. પછી ખમાસમણ દેઇ ઇચ્છા૦ બેસણે સંદિસાહું, ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ બેસણે ઠાઉં. ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સઝાય સંદિસાહું. ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ સઝાય કરૂં. ઇચ્છં. કહી ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી બે ઘડી સઝાય ધર્મધ્યાન કરવું ॥ ઇતિ સામાયિક લેવાનો વિધિ ॥

॥ अथ सामायिक पारवानो विधि ॥

ખમાસમણ દેઇ, ઇરિયાવહિ પડિક્કમ્યાથી યાવત્ લોગસ્સ સુધી કહી, ખમા૦ ઇચ્છા૦ મુહપત્તી પડિલેહું. ઇચ્છં. કહી મુહપત્તી પડિલેહી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છા૦ સામાયિક પારૂં. યથાશક્તિ. વળી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સામાયિક

પાર્યું. તહત્તિ કહી પછી જમણો હાથ ચરવળા ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર થાપી એક નવકાર ગણી "સામાઇય વયજુત્તો" કહીયે.પછી જમણો હાથ થાપનાજી સામો સવળો રાખીને એક નવકાર ગણીયે ॥

॥ ઇતિ સામાયિક પારવાનો વિધિ ॥

॥ अथ पडिलेहण करवानो विधि ॥

નવકાર પંચિંદિઅ કહી ઇરિયાવહિયાએ કહેવું. થાપના હોય તો નવકાર પંચિંદિઅ ન કહેવા. પછી તસ્સઉત્તરી કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પ્રગટ લોગસ્સ કહી, ઉભે પગે બેશી મુહુપત્તી, ચરવળો, કટાસણું, ઉત્તરાસણુ, ઘોતીયું, કંદોરો, આદિનું પડિલેહણ કરવું. પછી કાજો કાહાડી જીવ કલેવર સચિત આદિ જોવું. પછી થાપનાજી સામો ઉભો રહી ઇરિયાવહી પડિક્કમી કાજો પરઠવવા જગ્યા શોધી ત્રણવાર અણુજાણહ જસ્સગ્ગો કહેવું. પછી કાજો પરઠવીને ત્રણવાર વોસિરે કહે ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ देव वांदवानो विधि ॥

પ્રથમ ઇરિયાવહિ પડિક્કમવાથી માંડીને

યાવત્ લોગસ્સ કહી, પછી ઉત્તરાસણ નાંખી ચૈત્યવંદન, નમુથ્થુણં કહી, જયવીઅરાય આભવમખંડા સુધી અડધા કહેવા, વળી ફરી ચૈત્યવંદન કહીને નમુથ્થુણં કહી જાવત્ ચાર થોયો કહીયે. પછી નમુથ્થુણં કહી બીજી ચાર થોયો કહે ત્યાં સુધી બધું કહેવું. પછી નમુથ્થુણં તથા બે જાવંતી કહી સ્તવન કહી અડધા જયવીઅરાય આભવમખંડા સુધી કહી પછી ચૈત્યવંદન કહી નમુથ્થુણં કહી આખા જયવીઅરાય કહેવા. સવારે દેવ વાંદવા તેમાં મન્હજિણાણં સઝાય કહેવી. મધ્યાને તથા સાંજે દેવ વાંદે તેમાં સઝાય ન કહે ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ देवसि प्रतिक्रमण विधि ॥

૧ પ્રથમ સામાયિક લીજે. પછી,

૨ પાણી વાવર્યું હોય તો મુહપત્તી પડિલેહવી, અને આહાર વાવર્યો હોય તો વાંદણાં બે દેવાં, ત્યાં બીજા વાંદણામાં આવસિયાએ એ પાઠ ન કહેવો.

૩ યથાશક્તિ પચ્ચખ્ખાણ કરવું. પછી,

૪ ખમાસમણ દેઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરૂં. ઇચ્છં. એમ કહી

વડેરાએ અથવા પોતે ચૈત્યવંદન કહેવું.

૫ પછી જંકિચી કહી,

૬ નમુથ્થુણું કહી ઉભા થઇને અરિહંત ચેઇયાણું કહીને એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી નમોર્હત૦ કહીને પ્રથમ થોય કહેવી. પછી,

૭ લોગસ્સ કહી સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇયાણં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી બીજી થોય કહેવી. પછી,

૮ પુખ્ખરવરદી કહી સુઅસ્સભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં૦ વંદણ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી, ત્રીજી થોય કહેવી. પછી,

૯ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં કહી, વેયાવચ્ચગરાણં૦ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં૦ અન્નથ્થ૦ કહી પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી, નમોર્હત્૦ કહી ચોથી થોય કહેવી. પછી,

બેશીને નમુથ્થુણું કહેવું. પછી,

૧૧ ચાર ખમાસમણ દેવાપૂર્વક ભગવાન્, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સર્વ સાધુ, પ્રત્યે થોભવંદન કરીયે. પછી,

૧૨ ઇચ્છાકારેણ૦ દેવસિ પ્રતિક્રમણે ઠાઉં, એ

મ કહી જમણો હાથ ચરવળા કટાસણા ઉપર થાપીને ઇચ્છં સવ્વસ્સવિ દેવસિઅ૦ કહેવું. પછી,

૧૩ ઉભા થઇ કરેમિભંતે, ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગ, જો મે દેવસિઓ, તસ્સઉત્તરી૦ કહી. પછી,

૧૪ અતિચારની આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. આઠ ગાથા ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને પછી,

૧૫ લોગસ્સ કહેવો. બેશીને ત્રીજા આવશ્યક ની મુહપત્તી પડિલેહીને વાંદણાં બે દેવાં.

૧૬ પછી ઉભા થઇને ઇચ્છાકા૦ દેવસિઅં આલોઉં. ઇચ્છં આલોએમિ, જો મે દેવસિઓ કહીને

૧૭ સાત લાખ કહેવા. પછી અઢાર પાપસ્થાનક આલોઇને.

૧૮ સવ્વસ્સવિ દેવસિઅં કહી,

૧૯ બેશીને એક નવકાર ગણી કરેમિભંતે, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં કહી,

૨૦ વંદિત્તુ કહીને વાંદણાં બે દેવાં. પછી,

૨૧ અબ્ભુઠ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર દેવસિઅં ખા-

મિને વાંદણાં બે દેવાં. પછી ઉભા થઇ,

૨૨ આયરિય ઉવજ્ઝાએ કહીને કરેમિભંતે ઇ-
ચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે દેવસિ-
ઓ. કહી તસ્સઉત્તરી કહી,

૨૩ બે લોગસ્સનો અથવા આઠ નવકારનો
કાઉસ્સગ્ગ પારીને,

૨૪ લોગસ્સ કહેવો. સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇ
આણું કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર
નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારીને,

૨૫ પુખ્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવઓ, કરે-
મિ૦ વંદણ૦ એક લોગસ્સ અથવા ચાર
નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારીને,

૨૬ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ કહી સુઅદેવયાએ ક-
રેમિ કાઉસ્સગં એક નવકારનો કાઊસ્સ
ગ્ગ પારી નમોઽર્હત્૦ કહી પુરૂષે સુઅદે
વયાની પહેલી થોય અને સ્રીયે કમલદલ
ની પહેલી થોય કહેવી.

૨૭ ક્ષેત્રદેવયાએ કરેમિ કાઊસ્સગ્ગં૦ એક
નવકારનો કાઊસ્સગ્ગ પારી, નમોઽર્હત્૦
કહી ક્ષેત્રદેવયાની થોય સ્રીયે તથા પુરૂષે
કહેવી.

૨૮ મગટ એક નવકાર ગણી બેશીને

૨૯ છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તી પડિલેહીને બે વાંદણાં દીજે. પછી,

૩૦ સામાયિક ચઉવ્વિસથ્થો વંદણ પડિક્કમણું કાઉસ્સગ્ગ પચ્ચખ્ખાણ કર્યું છેજી. એ છ આવશ્યક સંભારવાં.

૩૧ ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં કહી નમો ખમાસમણાણં કહી નમોऽર્હત્૦ કહીને પુરૂષ નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય કહે, અને સ્ત્રી સંસાર દાવાની ત્રણ થોય કહે.

૩૨ નમુથ્થુણં કહી સ્તવન કહેવું. પછી,

૩૩ વરકનક કહી ભગવાન્ આદે વાંદવા. પછી,

૩૪ જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર થાપી અઢ્ઢાઇજ્જેસુ કહેવું. પછી,

૩૫ દેવસિઅ પાયછિત્તનો કાઉસ્સગ્ગ ચ્યાર લોગસ્સ અથવા સોળ નવકારનો કરવો. તે કાઉસ્સગ્ગ પારી,

૩૬ પ્રગટ લોગસ્સ કહી બેશીને,

૩૭ ખમાસમણ બે દેઇ સજ્ઝાયનો આદેશ માગી એક નવકાર ગણી સઝાય કહીયે. પછી એક નવકાર ગણીને.

૩૮ દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓનો કાઊસ્સ-

ગ્ગ ચાર લોગસ્સ અથવા સોળ નવકાર-
નો સંપૂર્ણ કરવો. એક વડેરે અથવા
પોતે પારીને નમોઽર્હત્૦ કહી લઘુ શાંતિ
કહેવી. પછી,

૩૯ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી,
૪૦ ઇરિયાવહિ તસ્સઉત્તરી કહી એક લોગ-
સ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી,
૪૧ ચઉક્કસાય નમુત્થુણં કહી જાવંતિ બે
કહી ઉવસગ્ગહરં, જયવીયરાય કહી, મુ-
હપત્તિ પડિલેહવી. ઇચ્છામિ૦ ઇચ્છા૦
સામાયિક પારૂં, યથાશક્તિ. ઇચ્છામી૦
ઇચ્છા૦સામાયિક પારયું. તહત્તિ કહી પછી,
૪૨ જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર થાપી એક નવ
કાર ગણીને સામાઇઅ વયજુત્તો કહેવો.
પછી,
૪૩ થાપેલી થાપના હોય તો એક નવકાર
ગણી ઉઠે.

॥ ઇતિ દેવસિ પ્રતિક્રમણ વિધિ સમાપ્ત ॥
બાકી અંતરવિધ વડેરાથી સમજવો.

॥ अ राइ प्रतिक्रम नो विधि ॥

૧ પ્રથમ પૂર્વ રીતે સામાયિક લીજે. પછી,

૨ કુસુમિણ દુસુમિણનો કાઉસ્સગ્ગ ચાર લોગસ્સ વા સોલ નવકારનો કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી,

૩ ખમાસમણ દેઈ જગચિંતામણિનું ચૈત્ય-વંદન, જયવીઅરાય સુધી કહેવું. પછી,

૪ ચાર ખમાસમણ દેઇ ભગવાન્, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સર્વ સાધુ પ્રત્યે વાંદવાં. પછી,

૫ ખમાસમણ બે દેઇ સઝાયનો આદેશ માગી એક નવકાર ગણી ભરહેસરની સઝાય કહી એક નવકાર ગણવો. પછી,

૬ ઇચ્છકાર સુહરાઇનો પાઠ કહેવો. પછી ઇચ્છા૦ રાઇપ્રતિક્રમણે ઠાઉં કહીને જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર થાપીને પછી,

૭ ઇચ્છં સવ્વસ્સવિ રાઇય દુચ્ચિંતિય૦ કહી પછી,

૮ નમુત્થુણં, કરેમિભંતે કહી; ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં૦ તસ્સઊત્તરી કહી, એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઊસ્સગ્ગ પારી

૯ પ્રગટ લોગસ્સ કહી સ૦ત્રસાએ અરિહંત૦ કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકાર નો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી,

૧૦ પુખ્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણ૦ કહી, અતિચારની આઠ ગાથાનો અથવા ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી,

૧૧ સિદ્ધાણંબુધાણં કહીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તી પડિલેહી વાંદણાં બે દેવાં. તિહાં થી તે અપ્ભુટ્ઠિઓ ખામિ વાંદણાં બે દીજે તિહાં સુધી દેવસિની રીતે. પણ જે ઠામે દેવસિયં આવે છે તે ઠામે રાઇયં કહેવું.

૧૨ આયરિઅ ઉવજ્ઝાએ, કરેમિભંતે, ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, તસ્સઉત્તરી, કહી તપચિંતામણિ અથવા ચાર લોગસ્સનો અથવા સોલ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને,

૧૩ પ્રગટ લોગસ્સ કહી પછી છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તી પડિલેહીને વાંદણાં બે દેવાં. તે પછી,

૧૪ તીર્થવંદન કરવું. પછી,

૧૫ યથાશક્તિયે પચ્ચખ્ખાણ કરવું.

૧૬ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક ચઉવ્વિસથ્થો વંદણ પડિક્કમણું કાઉસ્સગ્ગ પચ્ચખ્ખાણ, કરયું છેજી, એ ૬ આવશ્યક સંભારવાં. પછી પચ્ચખ્ખાણ કરયું હોય તો કરયું છેજી, ધારયું હોય તો ધારયું છેજી, એમ કહેવું. પછી ઇચ્છામો અણુંસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં નમોઽર્હત્૦ કહીને પછી,

૧૭ વિશાલ લોચન કહીને નમુથ્થુણં કહી અરિહંત ચેઇઆણં૦ કહીને એક નવકાર નો કાઉસ્સગ્ગ પારીને નમોઽર્હત્ કહી કલ્લાણકંદંની પ્રથમ થોય કહેવી પછી,

૧૮ લોગસ્સ, પુખ્ખરવરદી, સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં કહી અનુક્રમે ચાર થોયો કહીયે છીએ તિહાં સુધી સર્વ કહેવું. પછી,

૧૯ નમુથ્થુણં કહી ભગવાન્ આદિ ચારને ચાર ખમાસમણે વાંદવા. પછી,

૨૦ જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર થાપી અઢ્ઢાઇજ્જેસુ કહેવું. પછી,

૨૧ સીમંધરસ્વામીનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન, જયવીયરાય કાઊસ્સગ્ગ થોય પર્યંત કરવું. પછી.

૨૨ ખમાસમણ પૂર્વક શ્રી સિદ્ધાચળનું ચૈત્યવંદન જયવીયરાય કાઉસ્સગ્ગ થોય કહીયે ત્યાં સુધી કરવું. પછી,

૨૩ સામાયિક પારવાની વિધિની રીતે સામાયિક પારવા સુધી કરવું.

॥ ઇતિ રાઇ પ્રતિક્રમણનો વિધિ ॥

॥ अथ पच्चक्काण पारवानो विधि ॥

૧ પ્રથમ ઇરિયાવહિયાએ પડિક્કમી યાવત્ જગચિંતામણીનું ચૈત્યવંદન જયવીયરાય સુધી કરવું.

૨ પછી મન્હજિણાણંની સઝાય કહી મુહપત્તી પડિલેહવી. ઇચ્છામિ૰ ઇચ્છા૰ પચ્ચખ્ખાણ પારૂં. યથાશક્તિ. ઇચ્છામિ૰ ઇચ્છા૰ પચ્ચખ્ખાણ પાર્યું, તહત્તી. ઇમ કહી જમણો હાથ કટાસણા ચરવળા ઉપર થાપી, એક નવકાર ગણી પચ્ચખ્ખાણ કર્યું હોય તે કહી પારવું. તે લખીએ છીએ.

૩ ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કાર સહિઅં પોરિસિં સાઢપોરિસિં સહિઅં, ગંઠિ સહિઅં, મુઠ્ઠિ સહિઅં, પચ્ચખ્ખાણ કર્યું ચઉવિહાર,

આયંબિલ, નીવી, એકાસણું, બેઆસણું, કરયું તિવિહાર, પચ્ચખ્ખાણ ફાસિઅં, પાલિઅં, સોહિઅં, તીરિઅં, કિટિઅં, આરાહિઅં, જંચ ન આરાહિઅં, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ प्रभातनं पच्चरकाण ॥

॥ अथ नमुक्कारसहि मुठिसहिनुं ॥

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કાર સહિઅં મુઠ્ઠિસહિઅં, પચ્ચખ્ખાઇ. ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે. ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ पारिसिं सा:पारिसिंनुं ॥

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કાર સહિઅં, પોરિસિં, સાઢ્ઢપોરિસિં, મુઠ્ઠિસહિયં પચ્ચખ્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ सांजनां पच्चरकाण ॥

अथ चउविहारनुं ॥

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં,સાઇમં અન્ન ત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે. ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ तिविहारनुं ॥

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ, તિવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણા ભોગેણં, સહસાગારેણં,, મહત્તરાગારેણં, સવ્વ સમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે. ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ दुविहारनुं ॥

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ, દુવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં. અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયાગારેણં, વોસિરે. ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ क्रोधनी सझाय ॥

કડવાં ફળ છે ક્રોધનાં, જ્ઞાની એમ બોલે; રીસતણો રસ જાણિયે, હલાહલ તોલે ॥ કડવાં૦ ॥૧॥ ક્રોધે ક્રોડ પૂરવતણું, સંયમફળ જાય; ક્રોધ

સહિત તપ જે કરે, તે તો લેખે ન થાય ॥ કડવાં૦ ॥ ૨ ॥ સાધુ ઘણો તપિયો હતો, ધરતો મન્ન વૈરાગ; શિષ્યના ક્રોધ થકી થયો, ચંડકોશિયો નાગ ॥ કડવાં૦ ॥ ૩ ॥ આગ ઉઠે જે ઘર થકી, તે પહેલું ઘર બાળે; જળનો જોગ જો નવિ મળે, તો પાસેનું પ્રજાળે ॥ કડવાં૦ ॥૪॥ ક્રોધતણી ગતિ એહવી, કહે કેવળનાણી; હાણિ કરે જે હિતની, જાળવજો ઇમ જાણી ॥કડવાં૦॥ ॥ ૫ ॥ ઉદયરતન કહે ક્રોધને, કાઢજો ગળે સાહી; કાયા કરજો નિર્મળી, ઉપશમ રસ નાહી ॥ કડવાં૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સ્નાતસ્યાની સ્તુતિ ॥

સ્નાતસ્યાપ્રતિમસ્ય મેરૂશિખરે, શચ્યા વિભોઃ શૈશવે ॥ રૂપાલોકન વિસ્મયાહૃતરસ ભ્રાંત્યા ભ્રમચ્ચક્ષુષા ॥ ઉન્મૃષ્ટં નયનપ્રભાધવલિતં ક્ષીરોદકા શંકયા. વક્ત્રંયસ્ય પુનઃ પુનઃ સ જયતિ શ્રી વર્દ્ધમાનો જિનઃ ॥ ૧ ॥ હંસાસાહત પદ્મરેણુકપિશ ક્ષીરાર્ણવાંભોભૃતૈઃ ॥ કુંભૈરપ્સરસાં પયોધરભરપ્રસ્પર્દ્ધિભિઃ કાંચનૈઃ ॥ યેષાંમંદર રત્નશૈલશિખરે જન્માભિષેકઃ કૃતઃ ॥ સ-ર્વૈઃ સર્વ સુરાસુરેશ્વરગણૈ સ્તેષાંનતોઽહંક્રમાત્

॥૨॥ અર્હદ્વક્ત્રપ્રસૂતં ગણધર રચિતં દ્વાદશાંગં વિશાલં, ચિત્રં બહ્વર્થયુક્તં મુનિગણવૃષભૈર્દ્ધારિતંબુદ્ધિમદ્ભિઃ ॥ મોક્ષાગ્રદ્વારભૂતં વ્રતચરણ ફલં જ્ઞેયભાવ પ્રદીપં, ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમખિલં સર્વલોકૈકસારં ॥ ૩ ॥ નિષ્પંકવ્યોમનીલદ્યુતિમલસદૃશં બાલચંદ્રાભદંષ્ટ્રં-મંત્તં ઘંટારવેણ પ્રસૂતમદજલં પૂરયંતં સમન્તાત્ ॥ આરૂઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને કામદઃ કામરૂપી, યક્ષઃસર્વાનુ ભૂતિર્દિશતુ મમ સદા સર્વ કાર્યેષુ સિદ્ધિમ્ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સીમંધરજિન સ્તવન ॥

સુણો ચંદાજી, સીમંધર પરમાતમ પાસે જાજો; મુજ વિનતડી, પ્રેમ ધરીને એણીપરે તુમે સંભળાવજો ॥ એ આંકણી ॥ જે ત્રણ્ય ભુવનનો નાયક છે, જસ ચોસઠ ઇંદ્ર પાયક છે; નાણ દરિસણ જેહને ખાયક છે ॥ સુણો૦ ॥૧॥ જેની કંચનવરણી કાયા છે, જસ ધોરી લંછન પાયા છે; પુંડરિગિણિ નગરીનો રાયા છે ॥ સુણો૦ ॥ ૨ ॥ બાર પર્ષદામાંહિ બિરાજે છે, જસ ચોત્રિશ અતિશય છાજે છે; ગુણ પાંત્રિશ વાણીયે ગાજે છે ॥ સુણો૦ ॥ ૩ ॥ ભવિજનને

તે પડિબોહે છે, તુમ અધિક શીતલ ગુણ સોહે છે; રૂપ દેખી ભવિજન મોહે છે ॥ સુણો૦ ॥૪॥ તુમ સેવા કરવા રસિયો છું, પણ ભરતમાં દૂરે વસિયો છું; મહા મોહરાય કર ફસિયો છું ॥ સુણો૦ ॥૫॥ પણ સાહિબ ચિત્તમાં ધરિયો છે, તુમ આણા ખડ્ગ કર ગ્રહિયો છે; પણ કાંઇક મુજથી ડરીયો છે ॥ સુણો૦ ॥૬॥ જિન ઉત્તમ પૂંઠ હવે પૂરો, કહે પદ્મવિજય થાઉં શૂરો; તો વાધે મુજ મન અતિ નૂરો ॥ સુણો૦ ॥ ૭ ॥

॥ ઇતિ શ્રી સીમંધર જિન સ્તવન ॥

॥ અથ સિદ્ધાચળનું સ્તવન ॥

તુમે તો ભલે બિરાજોજી, શ્રી શેત્રુંજા ગઢકે વાશી સાહેબ ભલે બિરાજોજી ॥ મરૂદેવીનો નંદન રૂડો, નાભિનરિંદ મલ્હાર; જુગલાધરમ નિવારકે, આવ્યા પુરવનવાણું વાર ॥તુમે તો૦॥ ॥ ૧ ॥ મૂળ દેવને સન્મુખ રાજે, પુંડરિક ગણધાર; પંચકોડશું ચૈત્રીપુનમ, વરીઆ શીવવધૂ સાર ॥ તુમે તો૦ ॥ ૨ ॥ સહસકોટ દક્ષણ દીસ રાજે, જીનવર સેહસ ચોવીસ; ચઊદસેં બાવન ગણધરનાં પગલાં, વંદુ વામ જગીસ ॥ તુમે તો૦ ॥ ૩ ॥ પુંઠે પગલાં રાયણ હેઠે,

પ્રણમ્યા પરમાનંદ; અષ્ટાપદ ચોવીશ જીનેશ્વર, સમેત વીસ જીણંદ ॥ તુમે તો० ॥૪॥ મેરૂપર્વત ચૈત્ય અનેરાં, ચોમુખ બિંબ અનેક; બાવન જીનાલા દેવલ નિરખી, હરખ લહું અતિ રેખ ॥ તુમે તો० ॥૫॥ સેહસફણાને સામળા પાસજી, સમોવસરણ મંડાણ; ખરતરવશી, છીપાવશી, કાંઇ પ્રેમાવશી પરિમાણ ॥ તુમે તો० ॥ ૬ ॥ સંવત અઢાર ઓગણપચાસો, ફાગણ માસ આઠમ દીન; ઉજવલપક્ષે ઉજલ હુઓ, ગિરી ફરસી તનું મન ॥ તુમે તો० ॥ ૭ ॥ ઇત્યાદિક બહુ બિંબ દેખી, સાંભળે સિદ્ધની શ્રેણ; ઉત્તમ ગિરીવર કેણીપેરે વિસરે, પદ્મવિજય કહે જેણ ॥ તુમે તો० ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ अथ जिन नव अंग पूजान ॥

॥ દુહા ॥

જળ ભરી સંપુટ પત્રમાં, યુગલિક નર પૂજંત; ઋષભ ચરણ અંગૂઠડો, દાયક ભવજલ અંત ॥૧॥ જાનુબળે કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ વિદેશ; ખડાં ખડાં કેવળ લહ્યું, પૂજો જાનું નરેશ ॥ ૨ ॥ લોકાંતિક વચને કરી, વરસ્યા વરસીદાન; કરકડે પ્રભુ પુજના, પૂજો ભવિ

બહુ માન ॥ ૩ ॥ માન ગયું દોય અંશથી, દેખી વીર્ય અનંત, ભુજા બળે ભવજળ તર્યા, પૂજો ખંધ મહંત ॥ ૪ ॥ સિદ્ધશિલા ગુણ ઉજળી, લોકાંતે ભગવંત, વસિયા તિણે કારણ ભવિ, શિરશીખા પૂજંત ॥ ૫ ॥ તિર્થંકર પદ પુણ્યથી, તિહુઅણ જન સેવંત; ત્રિભુવન તિલક સમા પ્રભુ, ભાલ તિલક જયવંત ॥૬॥ સોલ પહોર પ્રભુ દેશના, કંઠે વિવર વર્તુલ; મધુર ધ્વનિ સુર નર સુણે, તેણે ગળે તિલક અમૂલ ॥૭॥ હૃદય કમલ ઉપશમ બળે, બાળ્યા રાગ ને રોષ; હીમ દહે વન ખંડને, હૃદય તિલક સંતોષ ॥ ૮ ॥ રત્નત્રયી ગુણ ઉજળી, સકળ સુગુણ વિશ્રામ; નાભિ કમલની પૂજના, કરતાં અવિચળ ધામ ॥ ૯ ॥ ઉપદેશક નવ તત્વના, તિણે નવ અંગ જિણંદ; પૂજો બહુ વિધ રાગથી, કહે શુભ વીર મુણિંદ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઇતિ શ્રી નવ અંગ પૂજાના દુહા ॥

પરચુરણ બાબતો.

વીસસ્થાનક પદનાં નામ ગુણસહિત.

૧ અરિહંતના ગુણ ૧૨, ૨ સિદ્ધના ગુણ ૮, ૩ પ્રવચનના ૪૫, ૪ આચારજના ૩૬, ૫ થીવીરના ૧૨, ૬ ઉપાધ્યાયના ૨૫, ૭ સાધુના ૨૭, ૮ જ્ઞાનના ૫૧, ૯ દર્શનના ૬૭, ૧૦ વિનયપદના ૧૦, ૧૧ ચારિત્રના ૭૦, ૧૨ બ્રહ્મચર્યના ૯, ૧૩ કીયાણુના ૨૫, ૧૪ તપના ૧૨, ૧૫ ગોયમસના ૨૮, ૧૬ જિનપદના ૨૪, ૧૭ સંજમના ૧૮ જ્ઞાનપદના ૫૧, ૧૯ શ્રુતપદના ૮૪, ૨૦ તીરથપદના ૪.

નવપદનાં નામ ગુણસહિત.

૧ અરિહંતના ૬૨, ૨ સિદ્ધના ૮, ૩ આચારજના ૩૬, ૪ ઉપાધ્યાયના ૨૫, ૫ સાધુના ૨૭, ૬ દર્શનના ૬૭, ૭ જ્ઞાનના ૫૬, ૮ ચારિત્રના ૭૦, ૯ તપના ૬૨.

ચાર ગતિનાં નામ.

૧ દેવગતિ, ૨ મનુષ્યગતિ, ૩ તિર્યંચગતિ, ૪ નરકગતિ.

પાંચ ઇંદ્રિયોનાં નામ.

૧ ફરસઇંદ્રિ, ૨ રસઇંદ્રિ, ૩ ઘાણઇંદ્રિ, ૪ ચક્ષુઇંદ્રી, ૫ શ્રોતઇંદ્રિ.

છ કાયનાં નામ.

૧ પૃથ્વિકાય, ૨ અપ્પકાય, ૩ તેઉકાય, ૪ વાયુકાય, ૫ વનસ્પતિકાય, ૬ ત્રસકાય.

ત્રણ જોગનાં નામ.

૧ મનજોગ, ૨ વચનજોગ, ૩ કાયજોગ.

ત્રણ વેદનાં નામ.

૧ સ્ત્રીવેદ, ૨ પુરૂષવેદ, ૩ નપુંસકવેદ.

ચાર કષાયનાં નામ.

૧ ક્રોધ, ૨ માન, ૩ માયા, ૪ લોભ.

આઠ જ્ઞાનનાં નામ.

૧ મતિજ્ઞાન, ૨ શ્રુતજ્ઞાન, ૩ અવધિજ્ઞાન, ૪ મનઃપર્યવજ્ઞાન, ૫ કેવળજ્ઞાન, ૬ મતિઅજ્ઞાન, ૭ શ્રુતઅજ્ઞાન, ૮ વિભંગઅજ્ઞાન.

આઠ કર્મનાં નામ.

૧ જ્ઞાનાવર્ણી, ૨ દર્શનાવર્ણી, ૩ વેદનીકર્મ, ૪ મોહનીકર્મ, ૫ આયુકર્મ, ૬ નામકર્મ ૭ ગોત્રકર્મ, ૮ અંતરાયકર્મ.

સાત વ્યસનનાં નામ.

૧ જુઆર, ૨ માંસઅહારી, ૩ મદિરાપાન,૪વેશ્યા ભોગ, ૫ જીવહિંસા, ૬ ચોરી, ૭ પરદારાસેવન.

ચાર શરણનાં નામ.

૧ અરિહંત ભગવાનનું શરણ, ૨ સિદ્ધભગવાનનું શરણ, ૩ સર્વ સાધુનું શરણ. ૪ કેવળીભાષિત ધર્મનું શરણ.

જિનરાજની નવ અંગે પૂજા કરવી તે.

૧ જમણા તથા ડાબા પગના અંગુઠે, ૨ જમણા તથા ડાબા ઢીચણે, ૩ જમણા તથા ડાબા કાંડે, ૪ જમણા તથા ડાબા ખભે, ૫ મસ્તકે, ૬ કપાળે ૭ કંઠે, ૮ હૃદયે, ૯ નાભિએ.

શ્રાવકની કરણી.

રાત્રીના આઠમા ભાગે એટલે ચાર ઘડી પાછલી રાત્રે જાગીને, પંચ પરમેષ્ટીના નમસ્કારનું સ્મરણ કરીને, બીજા કામમાં નહીં પડીને, શુદ્ધ ચિત્તથી ધર્મજાગરણ કરે.

હું કોણ છું ? મારી શી અવસ્થા છે ? કયું કુળ છે ? મારામાં શું ગુણ છે ? શા નિયમ છે ? સાત પૂણ્યક્ષેત્રમાંથી કયું ક્ષેત્ર ફરસ્યું નથી ? કયું ધર્મશાસ્ત્ર સાંભળ્યું નથી ?

ઉપર પ્રમાણે ચિંતવન કરી, યોગ્ય અવસરે શુદ્ધ મન ને વસ્ત્રસહિત; સામાયિકાદિક છ આવશ્યક કરવાં. પછી જિનેંદ્રપૂજા ને ગુરૂવંદન નિત્ય અનુક્રમે કરે.

સવારે વાસ એટલે ચંદનાદિક વસ્તુથી, બપોરે પૂષ્પથી, ને સંધ્યાકાળે ધુપ ને દીવાથી, એમ ત્રણ પ્રકારે દેવની પૂજા કરવી. વળી સાંજ સવાર પ્રતિક્રમણ કરવું. પ્રતિક્રમણ ન બને તો સામાયિક કરવું. સાત વ્યસનનો ત્યાગ કરવો. કંદમૂળનું ભક્ષણ ન કરવુ. રાત્રિભોજન ન કરવું. આઠમ ચતુર્દશી વિગેરે પર્વ તિથિઓ પાળવી. વિગેરે ઘણા નિયમો શ્રાવકે કરવા જોઇએ. વળી શ્રાવકોનું ખટકર્મ નિચે પ્રમાણે છે.

દેવપૂજા, ગુરૂભક્તિ, સ્વાધ્યાય, સંયમ, તપ ને દાન, એ ખટકર્મ ગૃહસ્થોનાં દરરોજ કરવાનાં છે.

વળી શ્રાવકે જીવરક્ષાને અર્થે રસોઇ કરવાને ઠેકાણે, જમવા બેસવાને ઠેકાણે, ઘંટી ઉપર, પાણી

આરા ઉપર, સૂવાને ઠેકાણે, બેઠક ઉપર, અને ખાંડ ણીઆ ઉપર ચંદરવા બાંધવા જોઇએ.

જીવવિચાર.

શુભઅશુભ કર્મનો કર્તા, હર્તા ને ભોક્તા એવો ચેતનાલક્ષણ જીવ છે. તે દસપ્રાણમાંથી ઓછામાં ઓછા ચાર પ્રાણનો ધરનાર છે.

જીવના મુખ્ય બે ભેદ છે. ૧ મુક્ત—એટલે સિદ્ધ જીવો, જે આઠ કર્મથી છુટા થયા છે, અને જે ચોદરાજલોકમાં સૌથી ઊંચે આવેલી સિદ્ધશિલા ઉપર અનંત અને અક્ષયસુખમાં બિરાજે છે. ૨ સંસારી—એટલે આઠ કર્મથી બંધાયેલા જે ચૌદ રાજલોકમાં અનાદિકાળથી દુઃખમાં ભમ્યા કરે છે.

સંસારી જીવોના બે ભેદ છે. ૧ ત્રસ—એટલે જેઓ હાલી ચાલી શકે છે; અર્થાત્ જેઓ તડકાથી છાંયડે, ને છાંયડેથી તડકે જઈ આશ્રય લે છે, ૨ સ્થાવર—એટલે સ્થિર; જેઓ હાલી ચાલી શકતા નથી.

સ્થાવરના પાંચ ભેદ છે.—પૃથિવ, અપ, તેઉ, વાયુ, વનસ્પતિ. ત્રસના ચાર ભેદ છે.—બેઇંદ્રી, તેઇંદ્રી, ચૌરેંદ્રી ને પંચેંદ્રી, મનુષ્ય, દેવતા, અને નારકી. એ ત્રણે પંચેંદ્રી જીવો છે.

એકેંદ્રીને માત્ર સ્પર્શની ઈંદ્રી અથવા શરીર હોય છે. બેઇંદ્રીને જીભ વધારે, તેઈંદ્રીને નાક વધારે, ચૌરેંદ્રીને આંખ વધારે, પંચેંદ્રીને કાન વધારે હોય છે. સિદ્ધ જીવોના પંદર ભેદ છે, તેનાં નામ.

જીન, અજીન, તીર્થ, અતીર્થ, ગૃહસ્થલિંગ, સ્વલિંગ, અન્યલિંગ, સ્ત્રીલિંગ, પુરૂષલિંગ, નપુંસકલિંગ, પ્રત્યેકબુદ્ધ, સ્વયંબુદ્ધ, બોધબોધિત, એકાસિદ્ધ, અનેકાસિદ્ધ. એકેંદ્રીને આહાર, શરીર, ઇંદ્રી ને શ્વાસોશ્વાસ, એ ચાર પર્યાપ્તિ હોય છે. બેઇંદ્રી, તેઇંદ્રી, ચોરેંદ્રી ને સમૂર્છીમ, એ જીવોને ભાષાપર્યાપ્તિ વધારે હોય છે, ને ગર્ભજને છએ પર્યાપ્તિ હોય છે; એટલે મન વધારે હોયછે. જે જીવને જેટલી પર્યાપ્તિ હોય છે તે જીવને તેટલી પર્યાપ્તિ પૂરેપૂરી મળે તો એવો જીવ પર્યાપ્તો કહેવાયછે; ને અધૂરી મળે, અથવા પૂરેપૂરી મળ્યા વગર મરણવશ થાય, તો અપર્યાપ્તો કહેવાય છે.

સંસારી જીવના ૫૬૩ ભેદ છે. તેમાં ૧૪ નારકીના, ૪૮ તિર્યંચના, ૧૯૮ દેવતાના, ને ૩૦૩ મનુષ્યના ભેદ છે. તે નિચે પ્રમાણે:—સાત નરકના પર્યાપ્તા ને અપર્યાપ્તા મળીને ૧૪ નારકી થયા. ૫ સૂક્ષ્મસ્થાવર, ને ૫ બાદરસ્થાવર, ૧ પ્રત્યેક વનસ્પતિ ૧ સાધારણ વનસ્પતિ, ૩ વિકલેંદ્રી ૫ ગર્ભજ પંચેંદ્રી ને ૫ સમૂર્છિમપંચેંદ્રી એ પચીસ થયા. ને વનસ્પતિ શિવાય ત્રેવીસ થયા. પર્યાપ્તા ને અપર્યાપ્તા એમ ૪૮ ભેદ તિર્યંચના થયા. દેવતાના ૧૯૮ ભેદ દંડકવિચારમાં આપેલા છે. વળી તેમાં મનુષ્યના ૧૦૧ ભેદ આપેલા છે. તે સમૂર્છિમ પર્યાપ્તા ને અપર્યાપ્તા તથા ગર્ભજ, એમ ત્રણગુણા કરતાં ૩૦૩ ભેદ થયા.

સર્વ જીવમાં ચેતના સરખી છે. કીડી તથા કુંજરનો જીવ સરખો છે, પણ નાનો મોટો નથી.

વળી સર્વ જીવો અસંખ્યાત પ્રદેશી છે, તે માટે એક ભેદ પણ થાય. મોક્ષ જીવ, ને સંસારી જીવ, એમ સર્વ જીવોના બે ભેદ છે. તથા ત્રસ ને સ્થાવર, એમ સંસારી જીવોના બે ભેદ છે. પુરૂષ, સ્ત્રી, ને નપુંસક એ ત્રણ લિંગ અથવા વેદે કરીને ત્રણ ભેદ છે. અથવા અધોલોક, તિર્છાલોક, ને ઉર્ધ્વલોક, એમ પણ ત્રણ ભેદ થાય છે. મનુષ્ય, તિર્યંચ, નરક, ને દેવ, એ ચાર ગતિએ કરીને જીવના ચાર ભેદ છે. એકેંદ્રી, બેઇંદ્રી, તેઇંદ્રી, ચૌરેંદ્રી, ને પંચેંદ્રી, એમ ઇંદ્રીએ કરીને પાંચ ભેદ છે.

પૃથ્વિકાય, અપ્પકાય, તેઉકાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, ને ત્રસકાય, એમ કાયાએ કરીને જીવના છ ભેદ છે. તથા પ્રત્યેક ને સાધારણ એમ વનસ્પતિના બે ભેદ કરીએ તો જીવના સાત ભેદ થાય છે. અથવા સુક્ષ્મસ્થાવર, બાદરસ્થાવર, બેઇંદ્રી, તેઇંદ્રી, ચૌરેંદ્રી, સંજ્ઞીપંચેદ્રી, એમ પણ સાત ભેદ થાય છે. વળી આ સાથે પર્યાપ્તા નેઅપર્યાપ્તા મળીને ૧૪ ભેદ થાય છે. ૫ સુક્ષ્મસ્થાવર, ૫ બાદરસ્થાવર, ૧ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ૧ સંજ્ઞીપંચેદ્રી, ૧ અસંજ્ઞીપચેંદ્રી, તથા ૩ વિકલેંદ્રી એ સોળ ભેદ પણ થાય છે. વળીતે સોળે પર્યાપ્તા અપર્યાપ્તા મળી ૩૨ ભેદ થાય છે.

જ્યારે જીવ એક ભવથી, બીજા ભવમાં જાય છે ત્યારે કાર્મણ ને તેજસ એ બે શરીર, તથા આયુ પ્રાણ, એ ત્રણ તેની સાથે રહે છે, તેથી તે શરીર વડે પ્રથમ આહારપર્યાપ્તિ બાંધે છે.

नवतत्त्व.

જૈન નવતત્ત્વનાં નામ,—જીવ, અજીવ, પુણ્ય, પાપ, આશ્રવ, સંવર, નિર્જરા, બંધ ને મોક્ષ. તેની માગધી ગાથા નિચે પ્રમાણે:—

जीवाजीवा पुण्यंपावा सवसंवरो अनिझरणा ॥
बंधोमुख्खो अतहा नवतत्ता हुंतिनायव्वा ॥ १ ॥

અનુક્રમે નવે તત્ત્વોના ભેદની ગાથા.

चउदशचउदश बायालीसा बासीया हुंति बायाला ।
चत्तावणबारस्स चउन भेया कमेणेसिं ॥ २ ॥

એટલે જીવના ૧૪, અજીવના ૧૪, પુણ્યના ૪૨, પાપના ૮૨, આશ્રવના ૪૨, સંવરના ૫૭, નિર્જરાના ૧૨, બંધના ૪, ને મોક્ષના ૯. કુલ નવે તત્ત્વના ૨૭૬ ભેદ થાય છે.

જીવના વિવિધ ભેદ જીવવિચારમાં આપેલા છે; તેમાં ૧૪ ભેદ પણ આપેલા છે.

અજીવના ૧૪ ભેદ. મુળ ભેદ ૭ દ્રવ્યમાંના પાંચ છે. પણ ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, ને આકાશાસ્તિકાય, એ દરેકના સ્કંધ. દેશ ને પ્રદેશ એવા ત્રણ ભેદ છે; તથા પુદ્ગલાસ્તિકાયના સ્કંધ, દેશ, પ્રદેશ ને પરમાણું એવા ચાર ભેદ છે; તથા કાળનો એકજ ભેદ છે; એટલે સર્વે મળી ૧૪ ભેદ થયા.

પુણ્યના ભેદ.—નિચેના નવ પ્રકારે પુણ્ય બંધાય છે. ૧ આણુ=અન્ન, ૨ પાણ=પાણી, ૩ થેણુ=સ્થાન. ૪ સેણુ=શયન માટે પાટ વિગેરે, ૫ વથ્થ=વસ્ત્ર. એ પાંચનું દાન દેવું. ૬ મનેકરી શુભ સં-

કલ્પ કરવા. ૭ વાચાએ કરી સ્તુતિ વિગેરે કરવું. ૮ કાયાએ કરી સેવા વિગેરે કરવું. ૯ હસ્તાદિકે કરી નમસ્કાર વિગેરે કરવું. બેતાલીશ પ્રકારે પુણ્ય ભોગવાય છે, તે કર્મવિચારમાં આવશે.

પાપના ભેદ.—નિચેના અઢાર પ્રકારે પાપ બંધાય છે. પ્રાણાતિપાત, મૃષાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા લોભ, રાગ, દ્વેષ, કલહ, અભ્યાખ્યાન, પૈશુન્ય, રતિઅરતિ, પર પરિવાદ, માયામૃષાવાદ ને મિથ્યાત્વશલ્ય. બ્યાશી પ્રકારે પાપ ભોગવાય છે. તે કર્મવિચારમાં આવશે.

આશ્રવના ભેદ.—જે માર્ગે તળાવમાં પાણી આવે છે. તે નાળું કહેવાય છે; તેમ જેણે કરીને આત્મામાં કર્મ આવે છે, તે આશ્રવ કહેવાય છે. પાંચ ઈંદ્રીય, ચાર કષાય, પાંચ અવ્રત ને ત્રણ યોગ, એ સત્તર આશ્રવના ભેદ છે. તેમાં ૨૫ ક્રિયાઓ મેળવીએ એટલે ૪૨ ભેદ આશ્રવના થાય છે.

(કર્મની સ્થિતિ ઉત્કૃષ્ટ.)

જ્ઞાનાવરણી, દર્શનાવરણી, વેદની, ને અંતરાય, એ ચાર કર્મની ત્રીસ ક્રોડાક્રોડી સાગરોપમની સ્થિતિ છે. આયુકર્મની તેત્રીસ સાગરોપમની સ્થિતિ છે. મોહનીકર્મની સીતેર ક્રોડાક્રોડી સાગરોપમની છે. નામકર્મ ને ગોત્રકર્મ એ બે કર્મની વીસ ક્રોડાક્રોડી સાગરોપમની છે.

